

NATUURTOETS FLORA- EN FAUNAWET WATERBERGING ACKERDIJKSE POLDER

Definitief

opdrachtgever
contactpersoon

Hoogheemraadschap van Delfland
de heer C. Grootjans

RPS advies- en ingenieursbureau bv
projectnummer
projectleider
auteur
kenmerk
datum
aantal pagina's
versie

NC14040123a
J. Wattel
S.D.M. Tummers
NC14040123a-R15-795
9 oktober 2015
34 (excl. bijlagen)
1

paraaf voor akkoord:

Joost Wattel
projectleider Waterkeringen

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	Aanleiding	4
1.2.	Doel natuurtoets.....	4
1.3.	Flora- en faunawet in het kort	4
2.	OPBOUW NATUURTOETS	6
2.1.	Projectgebied en werkzaamheden	6
2.2.	Inventarisatie.....	6
2.2.1.	Beschikbare gegevens	6
2.2.2.	Veldgegevens beschermde soorten	6
2.2.3.	Veldgegevens biotopen	6
2.3.	Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden.....	6
2.4.	Bepaling mitigerende en compenserende maatregelen	7
2.5.	Toetsing aan Flora- en faunawet	7
3.	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	8
3.1.	Ligging en omschrijving projectgebied	8
3.2.	Ontwerp, werkzaamheden en planning	9
3.2.1.	Planning	10
4.	INVENTARISATIE	11
4.1.	Beschikbare gegevens	11
4.2.	Uitgevoerde veldinventarisatie.....	11
4.3.	Aanwezige biotopen	11
4.4.	Aanwezige of te verwachten soorten.....	12
4.4.1.	Vaatplanten.....	12
4.4.2.	Zoogdieren.....	13
4.4.3.	Habitatgeschiktheidsanalyse ten behoeve van waterspitsmuis	14
4.4.4.	Vogels	18
4.4.5.	Reptielen.....	18
4.4.6.	Amfibieën	18
4.4.7.	Vissen	19
4.4.8.	Insecten en weekdieren	19
4.4.9.	Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna	19
5.	EFFECTANALYSE	21
5.1.	Vaatplanten.....	21
5.2.	Zoogdieren.....	21
5.2.1.	Vleermuizen	21
5.2.2.	Waterspitsmuis	22
5.2.3.	Overige algemene grondgebonden zoogdieren	23
5.3.	Vogels	23
5.3.1.	Broedvogels	23
5.3.2.	Jaarrond beschermde vogels	23
5.3.3.	Aalscholverkolonie	23
5.4.	Amfibieën	24
5.5.	Vissen	24
5.6.	Libellen.....	25
6.	MAATREGELLEN.....	26
6.1.	Voorzorgsmaatregelen	26
6.2.	Soortgerichte maatregelen	27

6.2.1.	Waterspitsmuis	27
6.2.2.	Aalscholverkolonie	27
6.2.3.	Rugstreeppad	27
6.2.4.	Vissen	28
6.2.5.	Libellen.....	28
6.3.	Opstellen ecologisch werkprotocol	28
6.4.	Goedgekeurde gedragscodes	29
7.	TOETSING AAN FLORA- EN FAUNAWET	30
7.1.	Wettelijk belang project.....	30
7.2.	Alternatievenafweging	30
7.3.	Noodzaak aanvragen ontheffing Flora- en faunawet.....	31
7.3.1.	Procedure en tijdpad ontheffingsaanvraag.....	31
8.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	32
8.1.	Samenvatting	32
8.2.	Conclusie	33
8.3.	Aanbevelingen en advies.....	33
9.	BRONNEN	34

BIJLAGEN:

1. Natuurwetgeving
2. Ontwerptekeningen en dwarsdoorsnede
3. Watervergunning

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Het Hoogheemraadschap van Delfland (Delfland) is voornemens om een natuurlijke waterberging in de Akerdijksche Polder, grenzend aan de Akerdijkse Plassen, te realiseren. Hierin kan circa 10.000 m³ water worden geborgen en wordt een ondiep waterprofiel gerealiseerd voor de groei van rietnatuur. Doel is om uitgaande van bepaalde streef- of wenspeilen (ontstaan in overleg met Vereniging van Natuurmonumenten), voldoende water in het gebied vast te kunnen houden. Daarnaast worden enkele herstelwerkzaamheden uitgevoerd op het terrein van een voormalig vissershuisje (cultuurrelict) en worden enkele voorzieningen aangebracht voor een extensieve vorm van recreatie in het gebied.

Voor dit project is eerst een quick scan uitgevoerd ten aanzien van Flora- en faunawet en toetsing aan het EHS-gebied (*Tummers, 2015 RPS*). Naar aanleiding van deze quick scan is een gericht veldbezoek uitgevoerd ten behoeve van zwaar beschermde soorten.

Het projectgebied is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De toetsing van de werkzaamheden ten aanzien van het EHS-gebied wordt door het Hoogheemraadschap opgepakt.

1.2. Doel natuurtoets

Het doel van de natuurtoets is het in beeld brengen van de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen in het projectgebied. Informatie hierover is noodzakelijk, omdat op deze wijze getoetst kan worden of voor de voorgenomen ingreep ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Ook kunnen aan de hand van de verkregen informatie, indien nodig, compenserende en/of mitigerende maatregelen worden voorgesteld.

Bij ruimtelijke ingrepen zoals de herinrichting ten behoeve van een waterberging moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Nederlandse natuurwetgeving. Bij dit project hoeft alleen rekening te worden gehouden met de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1). De Natuurbeschermingswet is hier niet van toepassing omdat het projectgebied niet in of nabij een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied ligt. Het projectgebied ligt wel gedeeltelijk binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Dit rapport dient meerdere functies. Enerzijds wordt in dit document verslag gedaan aan de initiatiefnemer (Hoogheemraadschap van Delfland) van het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten in het projectgebied. Daarbij wordt ook aangegeven welke maatregelen en vervolgstappen genomen moeten worden voor een correcte uitvoering van het project. Anderzijds bevat dit rapport de ecologische onderbouwing voor een ontheffingsaanvraag bij het bevoegd gezag.

1.3. Flora- en faunawet in het kort

De Flora- en faunawet is gericht op de duurzame instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Deze wet heeft een aantal verbodsbepalingen maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden. De Flora- en faunawet geeft uitvoering aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland, samen met de Natuurbeschermingswet.

De via de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn in drie categorieën onderverdeeld:

- tabel 1 - algemene soorten,
- tabel 2 - overige soorten,
- tabel 3 - soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of in bijlage 1 van de AMvB en vogels.

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht zolang er zorgvuldig gehandeld wordt. Soorten uit tabellen 2 en 3 genieten een zwaarder beschermingsregime. Bij ruimtelijke ingrepen waarbij schade verwacht wordt ten aanzien van tabel 2-soorten kan in sommige gevallen volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Wanneer voor tabel 2-soorten voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden (ingreep) op beschermde soorten te voorkomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. De mitigerende maatregelen dienen dan wel duidelijk beschreven te worden in een ecologisch werkprotocol, toegespitst op het onderliggende project. Is het niet mogelijk om voldoende mitigerende maatregelen te nemen voor tabel 2-soorten, dan dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Wanneer voor tabel 3-soorten negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Hiervoor dienen een alternatievenafweging te worden opgesteld en het wettelijk belang te worden aangetoond.

2. OPBOUW NATUURTOETS

In dit hoofdstuk worden de opbouw en inhoud van de natuurtoetsrapportage beschreven. In de volgende hoofdstukken wordt inhoudelijk ingegaan op de aspecten van onderhavig project.

2.1. Projectgebied en werkzaamheden

De ligging van het projectgebied wordt omschreven en de begrenzing wordt aangegeven op een topografische kaart. Daarnaast wordt ook aangegeven hoe het projectgebied ten opzichte van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied of de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland (EHS) ligt. Voor de uitvoering van het project worden de verschillende werkzaamheden beschreven, waaronder de uitvoeringsperiode (planning), het te hanteren materieel en een eventuele fasering in de tijd.

2.2. Inventarisatie

De basis voor de natuurtoets wordt gevormd door gegevens over het voorkomen en de verspreiding van beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied. Hiervoor wordt enerzijds een bureaustudie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens, anderzijds vinden een of meerdere veldinventarisaties plaats.

2.2.1. Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen via Quickscanhulp.nl. Daarnaast kan de initiatiefnemer verspreidingsgegevens beschikbaar stellen (bijvoorbeeld uit de NDFF) voor het betreffende projectgebied.

Tijdens het uitvoeren van de quick scan heeft reeds een bureaustudie plaatsgevonden. De resultaten uit deze bureaustudie zijn in deze rapportage overgenomen.

2.2.2. Veldgegevens beschermde soorten

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een veldinventarisatie. Met deze inventarisatie kan het voorkomen van planten- en diersoorten met zekerheid worden vastgesteld via directe of indirecte waarneming (sporen). Tijdens de inventarisatie wordt gericht onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van verschillende beschermde en bedreigde soorten in het projectgebied. Hiervoor worden beschikbare, goedgekeurde en algemeen geaccepteerde inventarisatieprotocollen toegepast om een volledig beeld te verkrijgen van de aanwezige soorten en de functie van het gebied voor deze soort.

2.2.3. Veldgegevens biotopen

Door de biotopen in het projectgebied te inventariseren en te beschrijven, kan beoordeeld worden wat de functie en de kwaliteit van het gebied zijn voor de aanwezige beschermde soorten. Daarnaast kan beoordeeld worden of soorten die vermeld worden in de bestaande gegevens ook daadwerkelijk in het gebied verwacht mogen worden.

2.3. Effectanalyse voorgenomen werkzaamheden

Wanneer bekend is welke soorten in het projectgebied aanwezig zijn of verwacht mogen worden, kan beoordeeld worden welke effecten te verwachten zijn door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Het betreft hier een beschrijving van verwachte tijdelijke effecten en/of effecten op langere termijn als gevolg van de nieuwe gebiedsinrichting.

2.4. Bepaling mitigerende en compenserende maatregelen

Negatieve effecten op beschermde soorten kunnen allereerst voorkomen worden door voorzorgsmaatregelen te nemen. Wanneer negatieve effecten als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden toch worden verwacht, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden opgesteld en nageleefd. Hiermee wordt de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd.

De mitigerende maatregelen sluiten aan op reeds opgestelde maatregelen in bestaande, goedgekeurde gedragscodes en soortenstandaards. Wanneer de voorgenomen werkzaamheden overeenkomen met de werkzaamheden waar een gedragscode voor is opgesteld, kan die betreffende gedragscode worden gehanteerd.

2.5. Toetsing aan Flora- en faunawet

Wanneer negatieve effecten op zwaarder beschermde soorten niet voorkomen kunnen worden, moet een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Hiervoor moet duidelijk zijn wat het wettelijk belang van de voorgenomen ingreep is, de mogelijke alternatieven moeten worden afgewogen en een toetsing moet plaatsvinden waarbij wordt nagegaan of de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt.

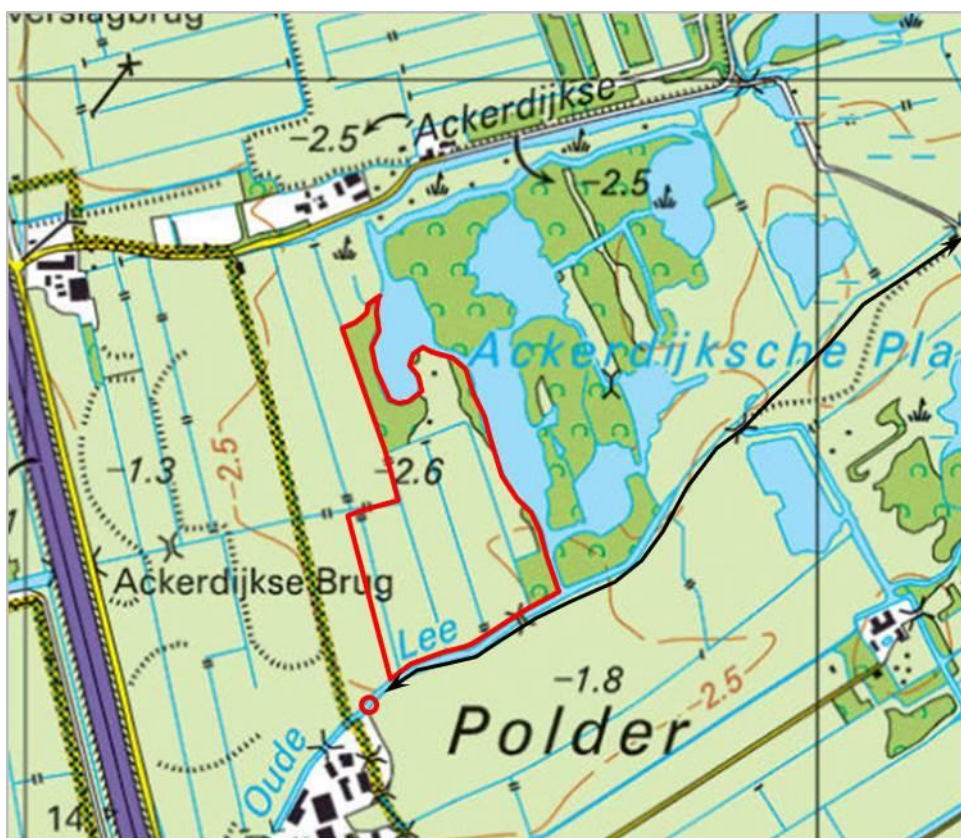
3. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

3.1. Ligging en omschrijving projectgebied

Het projectgebied ligt ten zuidoosten van Delft, nabij de Rijksweg A13 in de gemeente Pijnacker-Nootdorp (km-hok 87-443), in de provincie Zuid-Holland.

Het projectgebied bestaat uit graslandpercelen (soortenarm), watergangen en de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen met een afwisseling van gras- en rietlanden en bos (o.a. els, wilg, zomereik, haagbeuk). De percelen zijn in eigendom van Vereniging van Natuurmonumenten.

In figuur 3.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven. Met de rode lijnen zijn de locaties aangegeven waar werkzaamheden ten aanzien van de inrichting worden uitgevoerd. Met de zwarte lijn is de afvoerroute van grond langs de waterloop Oude Leede aangegeven.

Figuur 3.1: Ligging van het projectgebied, aangegeven met een rode lijn. De afvoerroute tijdens de werkzaamheden is aangegeven met de zwarte lijn met pijlen. (Bron kaart: CC BY 3.0 Kadaster)

De topografie in figuur 3.1 is ten aanzien van de vegetatie in de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen verouderd. Daarom is in figuur 3.2 de meest recente luchtfoto toegevoegd. Hierop is te zien dat het overgrote deel van de westelijke oever dichtgegroeid is met bos.

Figuur 3.2: Meest recente luchtfoto van het gebied met de begrenzing van het projectgebied aangegeven met een rode lijn
(Bron: PDOK Viewer)

3.2. Ontwerp, werkzaamheden en planning

Hoogheemraadschap van Delfland heeft de wens om extra waterberging te genereren, om pieken in neerslag tijdelijk in het gebied te kunnen bergen. Ten aanzien van de berging heeft Natuurmonumenten bepaalde functioneringswensen, de meeste zijn geformuleerd in termen van percentage inundatie of droogval in een bepaalde periode. Daarnaast wil Natuurmonumenten ontwikkeling en uitbreiding van het natuurdoeltype 'Rietmoeras' laten plaatsvinden.

Om een flexibel peilbeheer te realiseren (zoals is vastgelegd in het vigerend peilbesluit in 2007), dient de stuw Ackerdijk te worden verplaatst naar een nieuwe locatie in de Zuidmolensloot. De vrijkomende grond ter plaatse van de nieuwe waterberging wordt in depot gezet buiten het projectgebied en buiten de poldergrenzen. De vrijkomende grond wordt gebruikt om de gaten te vullen die ontstaan bij het slopen van enkele kassen.

Naast de realisatie van de waterberging wordt het gebied voorzien van een wandelpad en een uitzichttoren. Vanuit de uitzichttoren is enerzijds een prachtig zicht vanuit het natuurgebied op de skyline van Rotterdam. Anderzijds wordt, door middel van het kappen van enkele stroken bos op de westelijke oever van de Ackerdijksche Plassen, een betere zichtrelatie tussen het waterbergingsgebied en de Ackerdijkse Plassen gecreëerd.

Het ontwerp is tot stand gekomen in afstemming met het Hoogheemraadschap, Natuurmonumenten en de ecooloog van RPS. Hierbij zijn afwegingen gemaakt ten aanzien van de mogelijkheden voor de gewenste waterberging, de beste ontwikkelingsmogelijkheden voor de natuurwaarden van het gebied en het voorkomen of beperken van eventuele negatieve effecten op beschermde soorten. In bijlage 2 is het ontwerp bijgevoegd. Daarbij zijn ook enkele dwarsdoorsneden getoond. Het vlonderpad is daarbij vervangen door een onverhard pad aan de zuidzijde van het gebied.

De waterbergingslocatie wordt onderdeel van een peilgebied met een flexibel peil. Hierdoor kan het gebied in tijden van hevige neerslag meer water vasthouden (bergen) dan in de huidige situatie. In de praktijk betekent dit dat het grondwater net onder tot net boven het maaiveld staat en daardoor een plasdras-situatie wordt gecreëerd.

De werkzaamheden bestaan uit:

- Afgraven gedeelte van gebied ten behoeve van natuurlijke waterberging, met ontwikkeling van rietvegetatie.
- Aanwezig blijven van bestaande watergangen in het af te graven gedeelte van het projectgebied en verbreden en eenzijdig voorzien van een flauwe oever.
- Dempen kopse kanten van enkele watergangen.
- Verbreden kopse kanten enkele watergangen en aanbrengen duiker.
- Aanbrengen nieuwe stuw in het zuidwesten van het projectgebied. Bij deze stuw wordt ruimte gereserveerd voor de toekomstige aanleg van een vispassage.
- Verwijderen huidige stuw.
- Kappen bomen en struweel (en verwijderen stobben) ten behoeve van het creëren van een zichtrelatie richting de Ackerdijkse Plassen. De te kappen bomen betreffen voornamelijk zomereik, die ecologisch gezien minder past binnen het natte, waterrijke plassengebied. Bosvlakken met soorten als els en wilg worden wel behouden.
- Versnellen ontwikkeling rietvegetatie door aanplant van riet.
- Inrichten onverhard pad in het zuidelijk deel van de waterberging richting de uitzichttoren.
- Verleggen deel reeds aanwezig onverhard wandelpad op westelijke oever Ackerdijkse Plassen.
- Aanleggen uitzichttoren aan de zuidelijk rand van de waterberging.
- Vrijzetten bestaande erfbepanting (o.a. liguster) en oude lindenbomen bij voormalig vissershuisje (cultuurrelict). Struiken en bomen die niet tot de erfbepanting worden gerekend (zoals wilg, gewone es en braamstruweel) worden verwijderd.
- Behouden (oude) fruitbomen en aanplanten nieuwe fruitbomen op het erf van het voormalig vissershuisje.
- Vrijmaken van de nog aanwezige fundamenten van het vissershuisje van begroeiing en grond.

Het afvoeren van grond naar het depot is voorzien over een platenbaan naast de waterloop Oude Leede. Transport over de lokale wegen is niet mogelijk vanwege de smalle wegen en het beperkte draagvermogen. Het aanvoeren van materieel is voorzien via de Rijksstraatweg.

De kapwerkzaamheden (en andere werkzaamheden) worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding en door een aannemer die affiniteit heeft met de natuur- en cultuurwaarden in het gebied.

3.2.1. Planning

De uitvoering vindt plaats in de periode juli tot en met oktober 2016. Voor deze uitvoeringsperiode is gekozen, enerzijds vanwege de piek in het broedseizoen van vogels tot medio juli en anderzijds vanwege uitvoeringstechnische redenen omdat vanwege de hoge grondwaterstand en het beperkte draagvermogen van de grond niet in de natte periode (winter) van het jaar kan worden gewerkt.

De gedetailleerde uitvoeringsplanning wordt opgesteld door de aannemer die de werkzaamheden gaat uitvoeren. Uitgangspunten voor de planning komen voort uit de voorzorgs- en mitigerende maatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 6 en het nog op te stellen ecologisch werkprotocol.

4. INVENTARISATIE

4.1. Beschikbare gegevens

Voor dit project is gebruik gemaakt van Quickscanhulp.nl, Natuurdatabank van Natuurmonumenten (© Vereniging Natuurmonumenten, 's-Graveland), landelijke soortverspreidingsatlassen en een mondelinge toelichting door Natuurmonumenten op het voorkomen van beschermde soorten. Daarnaast is het boek 'De Akerdijkse Plassen' geraadpleegd (Natuurmonumenten, 2003). Tabel 4.1 geeft een overzicht van de bestaande bronnen die voor dit project voor de diverse soortgroepen zijn gebruikt.

Tabel 4.1: Gebruikte bronnen ten behoeve van soortverspreidingsgegevens.

Soortgroep	Bron(nen)
Vaatplanten	Quickscanhulp.nl, Natuurdatabank
Zoogdieren	Quickscanhulp.nl, Natuurdatabank, boek 'De Akerdijkse Plassen'
Vogels	Quickscanhulp.nl, Natuurdatabank
Reptielen	Quickscanhulp.nl, Atlas Nederlandse amfibieën en reptielen
Amfibieën	Quickscanhulp.nl, Atlas Nederlandse amfibieën en reptielen
Vissen	Quickscanhulp.nl, Natuurmonumenten, boek 'De Akerdijkse Plassen'
Insecten	Quickscanhulp.nl, Natuurdatabank
Weekdieren	Quickscanhulp.nl

4.2. Uitgevoerde veldinventarisatie

De veldinventarisatie voor dit project heeft op 26 augustus 2015 plaatsgevonden. De inventarisatie is uitgevoerd door Sanne Tummers, zij is werkzaam als adviseur ecologie bij RPS. Tijdens deze inventarisatie is op zichtwaarneming gezocht naar de verschillende beschermde en bedreigde planten- en diersoorten die in het projectgebied voorkomen en is gericht gekeken naar de aanwezige biotopen.

Voor de veldinventarisatie is de onderzoeksontheffing gebruikt die aan de leden van Netwerk Groene Bureaus is verleend (FF/75A/2010/003). Tijdens de veldinventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: half bewolkt, 20°C en 2bft.

4.3. Aanwezige biotopen

Binnen het projectgebied zijn zeven biotooptypen te onderscheiden op basis van vegetatie, abiotiek, inrichting en grondgebruik. Deze zijn hieronder beknopt beschreven waarbij onderscheid is gemaakt in biotopen in het weidegebied en biotopen in de westelijke oever van de Akerdijkse Plassen (zie figuur 4.1).

Biotopen in en rond weidegebied:

- Grasland, soortenarm met voornamelijk Engels raaigras. In beheer bij Natuurmonumenten waarbij geen bemesting wordt toegepast en het maaisel wordt afgevoerd.
- Smalle (perceels)watergangen, circa 2 m breed. In de meeste watergangen is een vrij soortenrijke oever- en watervegetatie aanwezig met o.a. egelskop, watermunt, wolfspoot, waterzuring, kikkerbeet, grote waterweegbree, pijlkruid, zwanenbloem en riet.
- Brede watergang, circa 10 m breed. De watergang Oude Leede ligt aan de zuidzijde van het projectgebied. De Oude Leede heeft een smalle oevervegetatie met riet, liesgras, waterzuring en plaatselijk zwanenbloem.

Biotopen in westelijke oever Akerdijkse Plassen:

- Houtige begroeiing, waaronder gedeelten met zwarte els, schietwilg, zomereik, ruwe berk, solitaire populier. Het elzenbroekbos groeit op de veengronden. In het gebied liggen enkele kreekruigten

bestaande uit klei en zavel. Hier groeien soorten als zomereik, gewone es en meidoorn. Het bos groeit tot aan de waterlijn, zonder geleidelijke overgang met een oeervervegetatie.

- Onderbegroeiing met braam, lijsterbes, haagwinde, hop en brandnetel.
- Rietvegetatie, nagenoeg zonder andere soorten.
- Cultuurrelict van voormalig vissershuisje met bijbehorend erf: oude, hoge bomenrijen van linde, fruitbomen (appel, peer, pruim), liguster, wilg, zomereik, gewone es, gewone vlier, braam en brandnetel.

N.B. De Akerdijkse Plassen zijn ontstaan door de winning van turf in de periode van de 16^e tot de 18^e eeuw. Vanwege het grillige bodempatroon met een afwisseling van veen, klei en zand is dit gebied beperkt in afmeting ten opzichte van ander turf-win gebieden in Zuid-Holland. Het inpolderen van dit gebied, om vervolgens als intensief landbouwgebied te gebruiken, is uitgebleven waardoor het een bijzonder natuurgebied gebleven is.

Figuur 4.1: Indeling van deelgebieden. Met groen is aangegeven het weidegebied (grasland), met bruin de voornamelijk met bos begroeide westelijke oever van de Akerdijkse Plassen en met licht bruin het cultuurrelict.

4.4. Aanwezige of te verwachten soorten

Hieronder wordt beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en de veldinventarisatie. Per soort wordt aangegeven wat de functie van het projectgebied (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied) is voor deze soort. Ook wordt aangegeven of de soorten voortkomend uit de bureaustudie in het projectgebied kunnen voorkomen of dat er geen geschikt biotoop aanwezig is. Als dit laatste het geval is, zal de betreffende soort niet verder worden behandeld in deze rapportage.

4.4.1. Vaatplanten

Quickscanhulp.nl geeft aan dat op 0-1 km afstand van het projectgebied waarnemingen bekend zijn van brede orchis en rietorchis. De natuurdatabank van Natuurmonumenten maakt geen melding van het voorkomen van orchideeën. In de graslanden, oeverzones van de watergangen en de westelijke

oever van de Akerdijkse Plassen zijn geen geschikte groeiomstandigheden voor deze soorten. De waarnemingen zijn naar verwachting te koppelen aan andere delen van de Akerdijkse Plassen. Op verschillende plaatsen groeit zwanenbloem in de watergangen in het projectgebied. Ten oosten van het projectgebied groeit in de oever van de Akerdijkse Plassen de niet-beschermd maar wel vrij zeldzame slangenwortel. Binnen de begrenzing van het projectgebied groeit de slangenwortel niet. Zwaar beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen en worden niet verwacht binnen het projectgebied door het ontbreken van geschikte biotopen.

4.4.2. Zoogdieren

De vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis en de grondgebonden waterspitsmuis worden vermeld via Quickscanhulp.nl binnen 0-1 km van het projectgebied. Het boek 'De Akerdijkse Plassen' maakt melding over de waterspitsmuis en noordse woelmuis.

Vleermuizen

Voor de vleermuizen kunnen het projectgebied en het naastgelegen open water van de Akerdijkse Plassen een functie als foerageergebied hebben. De doorgaande watergangen zoals de Oude Lee en nabijgelegen Berkelse Zweth kunnen functioneren als vliegroute. In de bomen die gekapt moeten worden zijn geen holten of loshangende schors aanwezig die kunnen functioneren als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Alle te kappen bomen zijn hierop gecontroleerd.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. In de oevers moet voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooiën op te eten. Niet bij het water levende dieren (bijv. jonge dieren of dieren in gebieden zonder concurrentie van andere spitsmuizen) kunnen in zeer uitlopende biotopen worden aangetroffen, altijd is een bodembedekkende vegetatie aanwezig en is er binnen een straal van 500 m water te vinden.

In 2004 is bij een inventarisatie door Natuurmonumenten de waterspitsmuis op twee locaties in de Akerdijksche Plassen aangetroffen (zie figuur 4.2).

Ten behoeve van het waterbergingsproject Bergboezem Zuidpolder van Delfgauw, ten noordoosten van het onderhavig projectgebied, is in het najaar van 2014 een onderzoek naar waterspitsmuis uitgevoerd. Hierbij zijn ook, buiten het onderzoeksgebied van dat project, enkele raaien met inloopvallen uitgezet in het oostelijke gedeelte van de Akerdijkse Plassen. Daarnaast zijn ter hoogte van de inloopvallen watermonsters genomen en onderzocht op DNA-sporen van waterspitsmuis (eDNA-onderzoek). DNA-sporen zijn terug te vinden tot enkele dagen nadat een soort in het betreffende water is geweest.

Met behulp van de inloopvallen is de waterspitsmuis niet gevangen. Met behulp van eDNA is de waterspitsmuis op een aantal onderzoekslocaties wel vastgesteld, waaronder de locatie in het oosten van de Akerdijkse Plassen (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2: Waarneming waterspitsmuis in 2004 (rode stip) in de Akerdijksche Plassen, aan de buitengrens van het projectgebied (rode lijnen) en met eDNA aangetoond (rode ster) aan de oostzijde van de Akerdijkse Plassen.

4.4.3. Habitatgeschiktheidsanalyse ten behoeve van waterspitsmuis

Vanwege de waarneming uit 2014 en de oudere waarneming uit 2004 kan de conclusie worden getrokken dat in en rond de Akerdijkse Plassen een lokale populatie waterspitsmuis leeft. Het is bekend dat de waterspitsmuis moeizaam is aan te tonen middels vallenonderzoek. Onderzoek via eDNA is nog niet volledig uitgewerkt, waardoor met dergelijk type onderzoek ook nog geen volledige zekerheid kan worden geboden over aan- of afwezigheid van een soort. Met het uitgevoerde onderzoek van 2014 in de directe omgeving en de oudere meldingen van de waterspitsmuis in het gebied van de Akerdijkse Plassen is daarom ervoor gekozen om een habitatgeschiktheidsanalyse uit te voeren. Middels onderstaande habitatgeschiktheidsanalyse is een inschatting gemaakt van het voorkomen van de waterspitsmuis in het projectgebied. Hierbij wordt het habitat van de waarneming uit 2014 in het oostelijk deel van de Akerdijkse Plassen vergeleken met de aanwezige biotopen binnen het onderhavige projectgebied.

Biotoop in oostelijk deel van Akerdijkse Plassen (buiten projectgebied)

Het biotoop bestaat uit een overgang van lage en hoge oevervegetatie, open plekken in de oeverzone, bomen en grasland richting het open water van de Akerdijkse Plassen (zie figuur 4.3 tot en met 4.6). De oevervegetatie bestaat onder andere uit pluimzegge, liesgras, egelskop, zwanenbloem, waterzuring, pitrus, wolfsfoot, riet en kleine lisdodde.

In het aangrenzende grasland grazen koeien die de oever gedeeltelijk 'vertrappen' waardoor hier een drassige oeverzone is ontstaan. Deze drassige oeverzone maakt de ontwikkeling van de gevarieerde oevervegetatie mogelijk. Op enkele plekken hangen bomen en takken over het open water. In het water staat aan de rand een vegetatie met riet en kleine lisdodde. De oevervegetatie biedt voedsel en beschutting, het nabijgelegen bos biedt ook beschutting en geschikt landbiotoop.

De afwisseling van lage en hoge vegetatietypen en het extensieve beheer en gebruik maken dit gedeelte van de Akerdijkse Plassen geschikt als leefgebied voor waterspitsmuis.

Figuur 4.3: Overgang grasland naar rietvegetatie en open water

Figuur 4.4: Overgang van weiland naar open water met bomen

Figuur 4.5: Lisdodde in open water en overhangende boom

Figuur 4.6: Overhangende takken en zicht op begroeiing (riet en bos) aan noordzijde van open water

Biotoop in westelijk deel van Ackerdijkse Plassen (onderdeel projectgebied)

Het biotoop bestaat grotendeels uit vrij vol gegroeide bossen met veelal een dichte ondergroei van bramen en brandnetels (zie figuur 4.7 tot en met 4.10). De bomen en de ondergroei groeien tot aan de rand van het water, zonder een geleidelijke overgang van land naar water.

Plaatselijk is, tussen de vlakken met bos, een rietvegetatie aanwezig. Het boek 'De Ackerdijkse Plassen' meldt dat het water in de Ackerdijkse Plassen en de aangrenzende sloten een goed ontwikkelde macrofauna bevatten, wat optimaal is als voedsel voor de waterspitsmuis.

De afwisseling van open water met een rijke macrofauna, de met riet begroeide oevers en de ruigtevegetatie onder de bomen bieden een geschikt leefgebied aan waterspitsmuis.

Figuur 4.7: Dichte ondergroei in het bos op de oever van de Akerdijkse Plassen

Figuur 4.8: Zone van riet die de houtige vegetatie onderbreekt

Figuur 4.9: Scherpe overgang van oevervegetatie en bos naar open water van de Akerdijkse Plassen

Figuur 4.10: Zomereik en ruwe berk met braam

Biotoop in weilanden en watergangen in het projectgebied

Ten westen van de Akerdijkse Plassen bestaat het projectgebied uit soortenarme graslanden met watergangen (zie figuur 4.11 tot en met 4.14). In de watergangen groeit een gevarieerde oever- en watervegetatie (zie ook par. 4.3). De graslanden worden niet meer bemest en het beheer bestaat uit maaien en begrazing.

Figuur 4.11: Soortenarme graslanden met zicht op skyline van Rotterdam

Figuur 4.12: Watergang te midden van graslanden met gevarieerde oever- en watervegetatie

Vooraf de watergangen in de directe nabijheid van de begroeide oever van de Akerdijkse Plassen zijn naar verwachting onderdeel van het leefgebied van de waterspitsmuis. In die begroeide oevers kunnen verblijfplaatsen worden gemaakt en is voldoende beschutting aanwezig. De watergangen te midden van de graslanden spelen naar verwachting een minder grote rol door het ontbreken van brede oeverzones met voldoende schuilmogelijkheden.

Figuur 4.13: Watergang tussen beboste oever Akerdijkse Plassen en graslanden

Figuur 4.14: Watergang tussen beboste oever Akerdijkse Plassen en graslanden

De afvoeroute van grond richting het depot komt te liggen langs de watergang Oude Leede in soortenarm grasland. Deze strook grasland biedt geen geschikt leefgebied voor waterspitsmuis.

Conclusie habitatgeschiktheidsanalyse

De gevarieerde vegetatie en geleidelijke overgangen van begroeiingen in het oosten van de Akerdijkse Plassen bieden een geschikt leefgebied aan de waterspitsmuis. De soort is hier dan ook vastgesteld middels onderzoek.

Het projectgebied aan de westzijde van de Akerdijkse Plassen kan ook gezien worden als leefgebied voor waterspitsmuis. De combinatie van enerzijds het open water van de Akerdijkse Plassen, de houtige vegetatie op de oever, rietvegetaties en anderzijds de watergangen aan de rand van de graslanden bieden een afwisseling van gewenste biotopen. Wel kan een meer geleidelijke overgang tussen water en land met een brede rietvegetatie op flauwe oevers leiden tot een optimalisatie van het biotoop.

Met het analyseren van het bekende (vastgestelde) leefgebied van waterspitsmuis in het oostelijke deel van de Akerdijkse Plassen en de biotopen in het projectgebied in het westelijke deel is een duidelijk beeld ontstaan van de aanwezige vegetaties en biotopen. Vanwege het feit dat waterspitsmuis moeizaam is aan te tonen met inloopvallen of eDNA, kan daarom gesteld worden dat met de bekende waarnemingen en de uitgevoerde analyse een populatie waterspitsmuis in en rondom de Akerdijkse Plassen aanwezig is. Een exacte populatiegrootte is niet aan te geven maar door de grootte en de diversiteit in biotopen kan worden gesteld dat in het gebied van de Akerdijkse Plassen een kernpopulatie leeft.

Noordse woelmuis

In het boek 'De Akerdijkse Plassen' wordt melding gemaakt van de noordse woelmuis. Hierbij wordt aangegeven dat het om uiterst zeldzame waarnemingen gaat. Bij het vallen- en eDNA-onderzoek in 2014 ten noordoosten van het projectgebied is de noordse woelmuis niet vastgesteld.

Quickscanhulp.nl geeft van de afgelopen vijf jaar ook geen melding van de noordse woelmuis in of in de directe omgeving van het projectgebied. De melding in het boek is dan ook naar verwachting een

oudere waarneming en deze soort komt op dit moment niet voor in de Ackerdijkse Plassen en directe omgeving.

Overige soorten

Algemene grondgebonden zoogdieren als bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, haas, veldmuis en vos komen in het projectgebied voor (*Bron: natuurdatabank*).

4.4.4. Vogels

Via Quickscanhulp.nl wordt binnen 0-1 km melding gemaakt van de volgende jaarrond beschermde vogels met een vaste rust- en verblijfplaats¹ boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. De natuurdatabank van Natuurmonumenten meldt het voorkomen van havik. De graslandpercelen van het projectgebied kunnen voor buizerd, gierzwaluw, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer en steenuil een onderdeel zijn van hun foerageergebied. Voor de andere soorten hebben de graslandpercelen geen functie.

In de houtige vegetatie langs de westoever van de Ackerdijkse Plassen en de erfbeplanting van het voormalige vissershuisje zijn tijdens de veldinventarisatie geen horsten, nesten of andere vaste rust- en verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten waargenomen. Hieruit wordt geconcludeerd dat het projectgebied geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats van jaarrond beschermde vogels.

In een deel van de bomen op de oevers van de Ackerdijkse Plassen leeft een aalscholverkolonie. Op de luchtfoto van figuur 3.2 zijn witte vlekken te zien die wijzen op de uitwerpselen (guano) van de aalscholvers. Een deel van de aalscholverkolonie zit ook in bomen op de westelijke oever van de Ackerdijkse polder, binnen het projectgebied.

In de watergangen, op de graslandpercelen en in de begroeiing van de westoever van de Ackerdijkse Plassen leven verschillende algemene struweel-, water- en weidevogels. Middels de jaarlijkse broedvogelkartering zijn hier veel waarnemingen van beschikbaar via de natuurdatabank.

4.4.5. Reptielen

Op 0-1 km afstand van het projectgebied zijn geen meldingen bekend van reptielen. Een soort van natte, waterrijke gebieden is de ringslang. Deze soort is echter nog niet waargenomen in deze regio van Nederland.

4.4.6. Amfibieën

De kamsalamander wordt via de Quickscanhulp.nl vermeld op een afstand van 0-1 km van het projectgebied. Deze soort is bekend uit het zuiden, midden en oosten van Nederland en leeft daar in poelen met een goed ontwikkelde watervegetatie. Natuurmonumenten geeft aan dat de kamsalamander niet in of in de directe omgeving van het projectgebied voorkomt. Geschikt leefgebied is niet aanwezig voor deze soort.

Op een afstand van 1-5 km van het projectgebied geeft Quickscanhulp.nl het voorkomen van de rugstreeppad aan. Deze pionierssoort kan snel nieuwe, voor hem geschikte, gebieden koloniseren, waardoor het mogelijk is dat de rugstreeppad in de omgeving van het projectgebied voorkomt en het niet uitgesloten is dat het werkterrein door de aanwezigheid van open, kale grond tijdens de werkzaamheden wordt bevolkt.

¹ Jaarrond beschermde vogels met een vaste rust en verblijfplaats zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Algemene amfibieënsoorten zoals bruine kikker, meerkikker, bastaardkikker en gewone pad kunnen in en in de directe omgeving van het projectgebied voorkomen. De watergangen binnen het projectgebied staan in verbinding met een netwerk aan watergangen buiten het projectgebied.

4.4.7. Vissen

De bittervoorn en kleine modderkruiper komen vrij algemeen voor in dit deel van Nederland. Zowel Natuurmonumenten (ook in het boek 'De Akerdijkse Plassen') als Quickscanhulp.nl maakt melding van deze soorten binnen het projectgebied en de directe omgeving. Deze twee soorten worden verwacht in de watergangen binnen en rondom het projectgebied met een lokale, stabiele populatie. Vooral in de smalle watergangen langs de graslandpercelen is optimaal biotoop aanwezig, door de aanwezigheid van gevarieerde oever- en watervegetatie. Gericht onderzoek heeft niet plaatsgevonden.

4.4.8. Insecten en weekdieren

Binnen 0-1 km van het projectgebied meldt Quickscanhulp.nl een waarneming van de vlindersoort rouwmantel. Van de rouwmantel worden jaarlijks enkele zwerende exemplaren waargenomen. Verschillende wilgensoorten kunnen als waardplant voor deze soort functioneren. De natuurdatabank van Natuurmonumenten meldt ten aanzien van insecten alleen het voorkomen van de niet-beschermd libellensoort glassnijder, een soort die vooral voorkomt in laagveenmoerassen, vegetatierijke plassen en watergangen.

Ten behoeve van het waterbergingsproject Bergboezem Zuidpolder van Delfgauw ten noordoosten van het projectgebied is ook gericht onderzoek gedaan naar het voorkomen van platte schijfhoren. In dat betreffende projectgebied is de platte schijfhoren niet aangetroffen. Vanwege overeenkomstig landgebruik en biotopen wordt daarom de platte schijfhoren niet verwacht in onderhevig projectgebied.

4.4.9. Overzicht van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna

Van de in tabel 4.2 opgenomen planten- en diersoorten mag, gezien het voorgaande, worden aangenomen of is met zekerheid vastgesteld dat zij binnen het projectgebied voorkomen.

Tabel 4.2: Aangetroffen en te verwachten beschermde en/of bedreigde flora en fauna

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel- / Habitat- richtlijn**	Rode lijst
Vaatplanten				
<i>Butomus umbellatus</i>	zwanenbloem	1	-	-
Zoogdieren				
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	gewone dwergvleermuis (f)***	3	IV	-
<i>Plecotus auritus</i>	gewone grootoorvleermuis (f)	3	IV	-
<i>Eptesicus serotinus</i>	laatvlieger (f)	3	IV	-
<i>Myotis dasycneme</i>	meervleermuis(f, vl)	3	II, IV	-
<i>Nyctalus noctula</i>	rosse vleermuis (f)	3	IV	-
<i>Pipistrellus nathusii</i>	ruige dwergvleermuis(f)	3	IV	-
<i>Myotis daubentonii</i>	watervleermuis (f, vl)	3	IV	-
<i>Neomys fodiens</i>	waterspitsmuis	3	-	kwetsbaar
-	alg. grondgebonden zoogdieren	1	-	-
Vogels				
<i>Buteo buteo</i>	buizerd (f)***	3	-	-
<i>Apus apus</i>	gierzwaluw (f)	3	-	-

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Tabelnr. Flora- en faunawet*	Vogel- / Habitat- richtlijn**	Rode lijst
<i>Accipiter gentilis</i>	havik (f)	3	-	-
<i>Tyto alba</i>	kerkuil (f)	3	-	kwetsbaar
<i>Ciconia ciconia</i>	ooievaar (f)	3	-	-
<i>Asio otus</i>	ransuil (f)	3	-	kwetsbaar
<i>Falco peregrinus</i>	slechtvalk (f)	3	VR	gevoelig
<i>Accipiter nisus</i>	sperwer (f)	3	-	-
<i>Athene noctua</i>	steenuil (f)	3	-	kwetsbaar
<i>Phalacrocorax carbo</i>	aalscholver (kolonie)	2	-	-
-	div. water- en weidevogels	2	-	-
Amfibieën				
<i>Bufo calamita</i>	rugstreeppad	3	IV	-
-	algemene amfibieënsoorten	1	-	-
Vissen				
<i>Rhodeus amarus</i>	bittervoorn	3	II	kwetsbaar
<i>Cobitis taenia</i>	kleine modderkruiper	2	II	-
Libellen				
<i>Brachytron pratense</i>	glassnijder	-	-	kwetsbaar

* tabel 1: algemene soorten, tabel 2: overige soorten en tabel 3: soorten bijlage 1 AMvB of Habitatrichtlijn.

** Habitatrichtlijn II: soorten van Europees belang, IV: verbod op verstoren of vernietigen van de soort en zijn leefgebied

*** Bij vogels wordt met een 'f' aangegeven dat het alleen om foerageergebied gaat.

*** Bij vleermuizen wordt met een 'f' aangegeven dat het om foerageergebied gaat, met een 'vl' wordt een vliegroute aangegeven.

5. EFFECTANALYSE

Het inrichten van het projectgebied en delen van de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen ten behoeve van waterberging kan effecten hebben op de aanwezige beschermde soorten. Deze effecten, zowel op korte (tijdens de uitvoering in de periode juli-oktober 2016) als op lange termijn (na de uitvoering) worden hieronder beschreven. Wanneer ten aanzien van tabel 3-soorten negatieve effecten worden verwacht, wordt ook aangegeven of dit een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

5.1. Vaatplanten

Het uitvoeren van werkzaamheden in watergangen kan tijdelijk een negatief effect hebben op de zwanenbloem, doordat groeiplaatsen vergraven worden. De zwanenbloem is echter goed in staat zich opnieuw te vestigen. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht

Conclusie: groeiplaatsen van zwanenbloem kunnen tijdelijk verloren gaan door graafwerkzaamheden in watergangen.

5.2. Zoogdieren

5.2.1. Vleermuizen

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden in de periode juli-oktober kunnen foeragerende en langs vliegende vleermuizen hinder ondervinden. Dit is alleen aan de orde bij het inzetten van breed uitstralende bouwverlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Een deel van de houtige vegetatie op de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen wordt verwijderd (zie ontwerp in bijlage 2) ten behoeve van het creëren van zichtrelaties. De aaneengesloten houtige vegetatie wordt hiermee onderbroken met stroken van maximaal 25 m breedte. Voor de verschillende vleermuissoorten zijn deze onderbrekingen in hoog opgaande beplanting geen belemmering bij de oriëntatie tijdens het vliegen zolang voldoende geschikt foerageergebied aanwezig blijft. Door de afwisseling van bos, open water, graslanden en rietvegetatie is en blijft een gevarieerd foerageergebied aanwezig.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig in de te kappen bomen, verstoring of vernietiging is hierop dan ook niet aan de orde.

De ontwikkeling van de rietvegetatie in de te realiseren waterberging en de watergangen met de flauwe oevertaluds zal bijdragen aan een toename van diverse soorten insecten waardoor het gebied geschikter wordt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Het herstel van de erfbeplanting met verschillende fruitbomen in het gebied van het cultuurrelict leidt ook tot een grotere diversiteit aan insecten met als gevolg een geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Gunstige staat van instandhouding diverse vleermuissoorten

Gezien het bovenstaande heeft de herinrichting van het projectgebied tot waterberging met ontwikkeling van rietvegetatie en flauwe oevertaluds bij de watergangen geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding voor de vleermuissoorten die gebruik maken van het gebied. De ontwikkeling van voormalige agrarische graslandpercelen naar rietvegetatie kan bijdragen aan een kwalitatief beter foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen wat de gunstige staat van instandhouding ten goede komt. De kap van enkele stroken bos heeft geen negatief effect op functioneren van foerageergebied, verblijfplaatsen of vliegroutes.

Conclusie: negatieve effecten op vleermuizen zijn op de lange termijn niet te verwachten. Tijdens de werkzaamheden kan in de maanden juli - oktober bij gebruik van breed uitstralende bouwverlichting tussen zonsondergang en -opkomst een negatief effect optreden door verstoring van foeragerende en langs vliegende vleermuizen.

5.2.2. Waterspitsmuis

Effecten korte termijn

De werkzaamheden worden uitgevoerd in een deel van de kwetsbare voortplantingstijd (april-augustus) van waterspitsmuis. De waterspitsmuis is het gehele jaar door actief, bij het uitvoeren van werkzaamheden kunnen de muizen uitwijken naar delen van het gebied waar geen werkzaamheden worden uitgevoerd.

De kap van stroken bos en vervolgens het verlagen van de bodem ten behoeve van de waterberging, hebben als voordeel dat geen grote delen worden aangepakt waardoor grote kapvlakten ontstaan. In het grootste gedeelte van de huidige aanwezige vegetatie op de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen vindt geen herinrichting plaats en dit blijft daarmee beschikbaar als leefgebied voor waterspitsmuis.

Het vergraven van de delen voor de waterberging tot de juiste hoogte ten opzichte van NAP vindt over een groot deel van het gehele projectgebied plaats. Het overgrote gedeelte betreft het afgraven van grond op de huidige graslandpercelen. Deze graslandpercelen hebben in de huidige situatie naar verwachting geen functie voor waterspitsmuis. Het afgraven van de percelen leidt dan ook niet tot doden van individuen of tot verstoring of vernietiging van leefgebied.

Het afgraven van de 'stroken' op de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen (na de kap van het bos) leidt tijdelijk tot een kleine afname van leefgebied van waterspitsmuis. De afgegraven gedeelten bieden tijdelijk geen beschutting en geen geschikt foerageergebied.

Het vergraven van oevers tot een flauwer talud kan tijdelijk leiden tot verstoring van leefgebied. Dit is vooral aan de orde bij de watergangen op de overgang van de graslandpercelen met de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen. Het oevertalud aan de zijde van het grasland wordt hierbij vergraven (circa 350 m lengte), de oever aan de overzijde wordt niet vergraven. Daardoor blijft een groot deel van de reeds aanwezige oever- en watervegetatie aanwezig en daarmee ook een groot deel van het reeds geschikte biotoop voor de waterspitsmuis.

Het vergraven van de oevertaluds van de sloten te midden van de graslanden heeft naar verwachting geen negatief effect op de waterspitsmuis, aangezien deze in de huidige situatie suboptimaal zijn als leefgebied (zie par. 4.4.3, blz. 16).

Effecten lange termijn

De af te graven gedeelten in de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen worden beplant met riet om de ontwikkeling van rietvegetatie te versnellen. Dit geldt ook voor de afgegraven percelen in het huidige weidegebied. Het grondwater staat een groot deel van het jaar net onder tot net boven het maaiveld (plas-dras) en vormt dan, samen met de ontwikkelde vegetatie, een zeer geschikt foerageergebied met de benodigde beschutting voor de waterspitsmuis. Daarnaast is op korte afstand ook leefgebied in bosgebied beschikbaar. De herinrichting van het gebied komt daarmee ten goede aan de populatie waterspitsmuis.

Op de lange termijn leidt het vergraven van de oevers tot flauwe taluds bij aan de ontwikkeling van een meer gevarieerde oevervegetatie (zoals in het oostelijk deel van de Ackerdijkse Plassen). Dit komt ten goede aan het leefgebied van de waterspitsmuis waardoor de populatie zich kan uitbreiden.

Het onverharde wandelpad in het zuidelijk deel van het waterbergingsgebied is alleen toegankelijk onder begeleiding van een boswachter van Natuurmonumenten. Voor het gebruik van het pad gelden restricties waaronder een verbod op meenemen van honden. Het gebruik van het wandelpad leidt dan ook, door het extensieve gebruik en de restricties, niet tot verstoring of vernieling van leefgebied van waterspitsmuis.

Gunstige staat van instandhouding populatie waterspitsmuis

Gezien het bovenstaande heeft de herinrichting van het projectgebied tot waterberging met ontwikkeling van rietvegetatie en flauwe oevertaluds bij de watergangen op de lange termijn (na afronding van de werkzaamheden) een positief effect op de instandhouding van de kernpopulatie waterspitsmuis in het natuurgebied Akerdijkse Plassen. De tijdelijke negatieve effecten (ten tijde van de werkzaamheden) hebben geen effect op de gunstige staat van instandhouding. Binnen het huidige biotoop worden alleen lokaal werkzaamheden uitgevoerd waarbij voldoende leefgebied beschikbaar blijft. Voorzorgsmaatregelen ten aanzien van fasering (zie hoofdstuk 6) zorgen voor een zo beperkt mogelijk houden van verstoring van leefgebied.

Conclusie: het kappen van stroken bos, afgraven van stroken grond in de westelijke oever van de Akerdijkse Plassen en het vergraven van oevertaluds aan de rand van het weidegebied hebben tijdelijk een negatief effect op het leefgebied van de waterspitsmuis in een deel van het voortplantingsseizoen. Op de lange termijn leidt de herinrichting van het gebied tot een kwalitatieve verbetering en vergroting van het leefgebied van waterspitsmuis. Het extensieve recreatief medegebruik van het gebied heeft geen negatief effect op het leefgebied van de waterspitsmuis.

5.2.3. Overige algemene grondgebonden zoogdieren

Algemene grondgebonden zoogdieren ondervinden tijdelijk negatieve effecten van de herinrichting van het projectgebied door de kap- en graafwerkzaamheden. Het projectgebied is tijdelijk ongeschikt als leefgebied. In de directe omgeving is voldoende alternatief leefgebied beschikbaar.

De toekomstige plas-drassituatie in het waterbergingsgebied heeft mogelijk een wijziging in de soortensamenstelling van algemene zoogdiersoorten tot gevolg.

5.3. Vogels

5.3.1. Broedvogels

De herinrichting van het gebied wordt uitgevoerd in de periode buiten het voortplantingsseizoen van de meeste vogels. In de maanden juli-augustus is het mogelijk dat nog enkele soorten een nieuw, tweede of volgend legsel hebben. Bij het opstarten en uitvoeren van de werkzaamheden dienen voorzorgsmaatregelen nageleefd te worden (zie hoofdstuk 6) om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Dit geldt ook voor het inrichten van de afvoerroute van grond langs de Oude Leede. Op de lange termijn kan de herinrichting van het gebied kwalitatief en kwantitatief meer leefgebied bieden aan verschillende riet-, water- en struweelvogels.

5.3.2. Jaarrond beschermde vogels

Ten aanzien van jaarrond beschermde vogels blijft het gebied geschikt als foerageergebied, ook tijdens de werkzaamheden. De te kappen bomen hebben geen functie als vaste rust- en verblijfplaats voor jaarrond beschermde vogels waardoor negatieve effecten op verblijfplaatsen niet aan de orde zijn.

5.3.3. Aalscholverkolonie

De bomen waar de aalscholverkolonie in zit, blijven staan evenals bomen in de directe nabijheid. De keuze voor de te kappen bomen (blokken van houtige vegetatie) is dusdanig afgestemd op de locatie van de aalscholverkolonie, waardoor deze geen negatieve effecten ondervindt.

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de broedperiode (vanaf januari) van aalscholver. Negatieve effecten op de voortplanting zijn daarom niet aan de orde.

Conclusie: negatieve effecten op de aalscholverkolonie en jaarrond beschermde vogels zijn niet aan de orde bij de herinrichting van het gebied. Enkele broedvogels kunnen tijdelijk negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden bij een tweede (of volgende) legsel in augustus. Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten te verwachten op de aalscholverkolonie of andere vogelsoorten.

5.4. Amfibieën

Bij de opstart van de werkzaamheden is de voortplantingsperiode van rugstreeppad nog aan de gang. Bij de graafwerkzaamheden kan niet uitgesloten worden dat de rugstreeppad vanuit de omgeving naar het projectgebied trekt om hier eieren af te zetten. Afhankelijk van de wijze van uitvoering van de werkzaamheden kan verstoring van voortplanting van rugstreeppad plaatsvinden. Door het nemen van mitigerende maatregelen (zie hoofdstuk 6) wordt verstoring van voortplanting op rugstreeppad in het projectgebied voorkomen.

Bij de werkzaamheden in de watergangen in het gebied kunnen in juli-augustus larven en juveniele van algemene amfibieën negatieve effecten ondervinden. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen wordt voldaan aan de zorgplicht en worden negatieve effecten ten aanzien van de amfibieën voorkomen.

De waterberging en de heringerichte westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen bieden op de lange termijn nieuw leefgebied voor verschillende amfibieënsoorten. Met de natuurlijke vegetatieontwikkeling is, op termijn, het projectgebied niet meer geschikt als leefgebied voor rugstreeppad. Rugstreeppad is veelal een pionierssoort die goed in staat is nieuwe leefgebieden te betrekken.

Conclusie: In de maanden juli-augustus is de kans aanwezig dat door de graafwerkzaamheden de rugstreeppad naar het projectgebied trekt en dat er voortplanting plaatsvindt. In deze maanden kunnen negatieve effecten op de voortplanting (larven en juvenielen) van algemene amfibieën verwacht worden bij graafwerkzaamheden in de oeverzones. Op de lange termijn zijn negatieve effecten niet te verwachten.

5.5. Vissen

De kopse kanten van enkele watergangen worden gedempt, van andere watergangen worden kopse kanten voorzien van een duiker. De watergangen worden verbreed en voorzien van flauwe oevertaluds. Daarnaast wordt in de Oude Leede een stuw verwijderd en een nieuwe stuw geplaatst. Ten tijde van de werkzaamheden in de watergangen ondervinden bittervoorn en kleine modderkruiper tijdelijk negatieve effecten door verstoring van hun leefgebied door uitvoering van bovenstaande werkzaamheden. Een deel van de werkzaamheden vindt plaats tijdens de voortplantingsperiode (april-augustus) waardoor jonge exemplaren van bittervoorn en kleine modderkruiper kunnen worden gedood.

Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten te verwachten. Het verbreden van watergangen en de aanleg van flauwe oevertaluds bieden bittervoorn en kleine modderkruiper op de lange termijn een kwalitatief beter en groter leefgebied doordat tussen water- en oevervegetatie meer beschutting en voedsel te vinden is. Het verwijderen en elders plaatsen van een stuw leiden niet tot een verandering van het leefgebied van de vissen. In de toekomst wordt de stuw voorzien van een vispassage. De stuw vormt dan geen barrière meer voor vissen.

Gunstige staat van instandhouding populatie bittervoorn

Gezien het bovenstaande leidt de herinrichting van het projectgebied met de verbrede watergangen en flauwe oevers tot een kwalitatief beter en groter leefgebied met een positief effect op de instandhouding van de populatie bittervoorn. De tijdelijke negatieve effecten (ten tijde van de werkzaamheden) hebben geen effect op de gunstige staat van instandhouding. Voorzorgsmaatregelen

ten aanzien van fasering in plaats en tijd en mitigerende maatregelen (zie hoofdstuk 6) zorgen voor een zo beperkt mogelijk houden van verstoring van leefgebied.

Conclusie: Bij de uitvoering van de werkzaamheden aan de watergangen ondervinden bittervoorn en kleine modderkruiper tijdelijk negatieve effecten, op de lange termijn zijn negatieve effecten niet aan de orde.

5.6. Libellen

Het uitvoeren van werkzaamheden in de oevers van de watergangen kan tijdelijk leiden tot een negatief effect op leefgebied van de glassnijder. Tijdelijk is minder oever- en watervegetatie aanwezig, wat een belangrijke betekenis heeft voor het leefgebied van de glassnijder. In de directe omgeving blijft echter voldoende leefgebied beschikbaar in watergangen waar geen werkzaamheden worden uitgevoerd.

Op de lange termijn, na afronding van de werkzaamheden, is het projectgebied weer geschikt als leefgebied door de natuurlijke vegetatieontwikkeling in de watergangen, met flauwe oevers en de ontwikkeling van rietvegetatie.

Conclusie: Op de korte termijn kan de glassnijder negatieve effecten ondervinden door het vergraven van de oevers van de watergangen in het projectgebied. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht.

6. MAATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Daarom zijn in dit hoofdstuk allereerst algemene voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden. Wanneer de voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn, kunnen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen worden. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd. De maatregelen dienen verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol, afgestemd op de daadwerkelijke, gedetailleerde planning en werkzaamheden.

6.1. Voorzorgsmaatregelen

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Minst kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan de aalscholverkolonie, amfibieën, en vissen is te voorkomen door buiten de voor hun kwetsbare periode te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode en overwinterperiode. Voor deze perioden zijn wel richtdata te geven maar er moet nadrukkelijk vermeld worden dat deze perioden sterk afhankelijk zijn van het weer. Om toch een werkbare periode te geven, dient men bij de uitvoering rekening te houden met de periode september tot en met oktober. Dit is conform de eerste voorkeursperiode vanuit de gedragscode voor de Unie van Waterschappen.

Gebruik bouwverlichting

Om de aanwezige foeragerende en passerende vleermuizen niet te verstoren en indirect schade toe te brengen aan kraamkolonies, wordt in de periode juli tot en met oktober bij werkzaamheden geen gebruik gemaakt van breed uitstralende bouwverlichting in de periode tussen zonsondergang en -opkomst. Voor de zon-op-zon-onder-tijden kan de volgende internetpagina geraadpleegd worden: <http://www.zonsondergangtijden.nl/tabel-zonsondergang-2016.html>

Inrichting afvoerroute grond

Langs de Oude Leede wordt tijdelijk een afvoerroute van de vrijkomende grond aangelegd met rijplaten. Ten behoeve van deze tijdelijke inrichting gelden de volgende restricties en voorzorgsmaatregelen.

- Voorafgaand aan het plaatsen van rijplaten wordt het tracé gemaaid. Delen van oevers waar onderdelen van brugconstructies moeten worden geplaatst, worden ook gemaaid.
- Voorafgaand aan het maaien wordt op of in de directe omgeving van het tracé onderzocht op aanwezigheid van broedende vogels.
- Wanneer een broedende vogel wordt aangetroffen, dient de begeleidende ecooloog aan te geven op welke wijze de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder dat daarmee de broedende vogel wordt verstoord of het nest vernield wordt. Het is afhankelijk van de vogelsoort op welke wijze werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd op een bepaalde afstand van het nest.
- Ter plaatse van het kruisen van watergangen is het niet toegestaan de watergang af te dammen ten behoeve van een brugconstructie.
- Indien ten behoeve van een brugconstructie werkzaamheden moeten plaatsvinden in de watergangen, dient gewerkt te worden met in acht neming van de voorschriften in paragraaf 6.2.4.

Broedende vogels

- Voorafgaand aan kapwerkzaamheden worden de te kappen bomen en de te verwijderen ondergroei gecontroleerd op aanwezigheid van broedende vogels.

- Voorafgaand aan werkzaamheden in de watergangen worden deze gecontroleerd op aanwezigheid van broedende vogels.
- Wanneer een broedende vogel wordt aangetroffen, dient de begeleidende ecooloog aan te geven op welke wijze de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, zonder dat daarmee de broedende vogel wordt verstoord of het nest vernield wordt. Het is afhankelijk van de vogelsoort op welke wijze werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd op een bepaalde afstand van het nest.

Rooien van bos

Ten aanzien van de kapwerkzaamheden gelden de volgende restricties en voorzorgsmaatregelen:

- De stroken bos worden bereikt vanaf het naastgelegen graslandperceel.
- Het is niet toegestaan de gedeelten van het bos waar geen werkzaamheden plaatsvinden te betreden of materiaal en materieel te stallen.
- Het vrijkomende materiaal (hout, takken, blad en stengels van bomen, struiken en kruiden) mag niet worden opgeslagen binnen het gebied en wordt zo snel mogelijk afgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat in het materiaal verschillende diersoorten zich gaan vestigen.
- De kap van bomen wordt uitgevoerd onder toezicht van een ecooloog.

Maaien graslandpercelen en oevertaluds voorafgaand aan graafwerkzaamheden

- Graslandpercelen worden eerst kort gemaaid waarbij het maaisel binnen 48 u wordt afgevoerd. Vervolgens worden de percelen gefreesd, alvorens de grond wordt afgegraven.
- Voorafgaand aan de graafwerkzaamheden worden de oevers gemaaid. Het maaisel wordt afgevoerd. Het maaisel mag in ieder geval niet op rillen of hopen worden verzameld om in het gebied te blijven liggen. Met deze voorzorgsmaatregel wordt voorkomen dat fauna zich verschuilt in de oevers van de watergangen.

6.2. Soortgerichte maatregelen

6.2.1. Waterspitsmuis

Fasering

Bij de werkzaamheden in de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen dienen werkzaamheden zo veel mogelijk gebundeld te worden. Per strook wordt de aanwezige begroeiing verwijderd waarna de graafwerkzaamheden voor het verlagen van de bodem plaatsvinden. Daarna starten de werkzaamheden in de volgende strook. Hiermee wordt voorkomen dat op verschillende delen van het leefgebied van de waterspitsmuis tegelijkertijd werkzaamheden worden uitgevoerd en de waterspitsmuis te veel stress ondervindt van het vluchten voor de werkzaamheden.

Vegetatie in watergangen laten staan

- Bij het vergraven van oevers dient zo veel mogelijk water- en oevervegetatie gespaard te worden. Vanuit deze vegetatie kan de water- en oevervegetatie in de nieuwe oevertaluds zich snel ontwikkelen waardoor het leefgebied van waterspitsmuis weer geschikt is.
- De oever van de watergang aan de rand van het graslandperceel wordt alleen eenzijdig vergraven. Het is niet toegestaan de oever aan de overzijde (grenzend aan de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen) te vergraven of om de daar aanwezige oevervegetatie te verwijderen.

6.2.2. Aalscholverkolonie

- De kap van bomen wordt uitgevoerd onder toezicht van een ecooloog.
- De ecooloog ziet er op toe dat voldoende bomen blijven staan rondom de bomen met de aalscholverkolonie.

6.2.3. Rugstreepdpad

Op dit moment komt de rugstreepdpad niet voor in het projectgebied. Het is echter niet uit te sluiten dat deze soort tijdens de graafwerkzaamheden het gebied alsnog bevolkt vanuit de omgeving. Bij het

afgraven van het maaiveld en het graven van flauwe oeverwalud is het nagenoeg niet te voorkomen dat ondiepe waterplassen ontstaan die vervolgens kunnen functioneren als voortplantingswater voor rugstreeppad. Daarom zijn enkele maatregelen opgesomd om verstoring van voortplanting te voorkomen.

- Het verlagen van het maaiveld met de benodigde graafwerkzaamheden dient per vlak in één werkgang of aaneengesloten dagen uitgevoerd te worden.
- Delen die vergraven zijn, mogen niet meer betreden worden met materieel.
- Indien op de vergraven delen ondiepe plassen ontstaan waar voortplanting van rugstreeppad heeft plaatsgevonden, mogen hier geen werkzaamheden plaatsvinden. Het water mag niet worden gedempt. Wanneer de juvenielen niet meer afhankelijk zijn van het water, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.
- De begeleidende ecoloog dient aan te geven of werkzaamheden wel, en op welke manier, of niet kunnen worden voortgezet.

N.B. het is niet aan te bevelen om rond het gebied een amfibieënscherm te plaatsen om daarmee bevolking en vervolgens voortplanting van rugstreeppad te voorkomen. Voor dit gebied is het duidelijk dat de waterspitsmuis voorkomt. Of de rugstreeppad tijdens de werkzaamheden in het gebied voorkomt, is niet met zekerheid te stellen. Met het plaatsen van een dergelijk scherm wordt ook leefgebied van waterspitsmuis begrensd en dat is niet wenselijk. De waterspitsmuis dient tijdens de werkzaamheden niet belemmerd te worden om (alternatief) leefgebied te kunnen vinden.

6.2.4. Vissen

De werkzaamheden in de watergangen dienen uitgevoerd te worden conform de 'Soortenstandaard Bittervoorn' en 'Soortenstandaard Kleine modderkruiper', versie 2.0 december 2014 van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Het doden van bittervoorn en kleine modderkruiper kan worden voorkomen door deze weg te vangen en te verplaatsen naar geschikt habitat buiten de invloedsfeer van de activiteiten. Er is geen ontheffing nodig als dit geschikte habitat, al dan niet nieuw gerealiseerd, gelegen is in hetzelfde watersysteem als waar de bittervoorn, kleine modderkruiper of zoetwatermosselen weggevangen worden. Tevens moeten bittervoorn, kleine modderkruiper en zoetwatermosselen binnen de daarvoor benodigde tijd worden overgeplaatst, zonder langdurige tussentijdse opslag. Het wegvangen kan gebeuren door het achtereenvolgens nemen van de volgende maatregelen, alle onder begeleiding van een deskundige op het gebied van bittervoorn en kleine modderkruiper:

- Werkzaamheden mogen plaatsvinden in een periode dat geen ijs op het water aanwezig is en de watertemperatuur onder de 25° Celsius is.
- Het gedeelte van de watergang dat (tijdelijk) gedempt wordt, moet worden afgedamd ten behoeve van werkzaamheden aan duikers of waar de watergang verbreed wordt.
- De waterdiepte moet vervolgens tijdelijk tot 30 à 40 cm verlaagd worden.
- De aanwezige bittervoorn, kleine modderkruiper en zoetwatermosselen moeten afgevangen worden met een schepnet of elektrische visapparatuur.
- De afgevangen exemplaren moeten zo snel mogelijk geplaatst worden in de (nieuw gerealiseerde) watergangen met geschikt leefgebied waar geen werkzaamheden (meer) in plaatsvinden.

6.2.5. Libellen

Ter behoud van leefgebied van de glassnijder geldt het volgende:

- Bij het vergraven van oevers dient zo veel mogelijk water- en oevervegetatie gespaard te worden.

6.3. Opstellen ecologisch werkprotocol

Bovenstaande maatregelen dienen verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol is gericht op de daadwerkelijke uitvoering. In het protocol worden de werkzaamheden, gedetailleerde planning en bijbehorende voorzorgs- of mitigerende maatregelen beschreven. Werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige

ecoloog². Eventuele aanvullende voorwaarden, voortkomend uit een verleende ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden ook opgenomen in het protocol. Zowel de initiatiefnemer als de aannemer en alle andere betrokken partijen (bijv. onderaannemers) dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van het ecologisch werkprotocol en de maatregelen op te volgen.

6.4. Goedgekeurde gedragscodes

Een door het ministerie van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode kan worden gehanteerd. Voor tabel 2-soorten van de Flora- en faunawet kan de gedragscode worden gebruikt voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De werkzaamheden dienen voor het onderhavige project in een ecologisch werkprotocol te worden uitgewerkt. Voor soorten van tabel 3 mag de gedragscode alleen gebruikt worden voor werkzaamheden die vallen onder 'bestendig beheer en onderhoud' en 'bestendig gebruik'. Werkzaamheden die onder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting vallen en een negatief effect hebben op soorten van tabel 3 zijn ontheffingsplichtig. De benodigde mitigerende maatregelen voor tabel 3-soorten dienen ook in een ecologisch werkprotocol te worden uitgewerkt.

² Het ministerie van Economische Zaken verstaat onder een ter zake kundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de ter zake kundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen, en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

7. TOETSING AAN FLORA- EN FAUNAWET

7.1. Wettelijk belang project

Aan de herinrichting van het projectgebied van de Akerdijkse Polder bij de Akerdijkse Plassen liggen de volgende maatschappelijke belangen ten grondslag:

- Bescherming van flora en fauna (belang b): *bij het ontwerp voor de herinrichting is rekening gehouden met de reeds aanwezige beschermde natuurwaarden, het behoud en optimalisering van biotoop (rietmoeras).*
- Dwingende redenen van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (belang e): *De waterberging zorgt voor een positief effect op onder andere de waterkwaliteit.*
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j): *het inpassen van het onverharde wandelpad en de uitzichttoren.*

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is door het Hoogheemraadschap een Watervergunning afgegeven aan Natuurmonumenten. De Watervergunning is bijgevoegd in bijlage 3 en vormt de wettelijke onderbouwing van dit project.

7.2. Alternatievenafweging

De alternatievenafweging dient te worden gemaakt wanneer tabel-3 soorten en/of jaarrond beschermde vogels met vaste nest- of verblijfplaats in het projectgebied aanwezig zijn en hinder ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Dit is aan de orde ten aanzien van waterspitsmuis, bittervoorn en rugstreeppad.

Alternatieve locatie

De waterberging dient te liggen grenzend aan het peilgebied, een grotere afstand tot de Akerdijkse Plassen is daarom niet aan de orde.

De locatie is een logisch uitvloeisel van het vastgestelde peilbesluit in 2007 die het areaal flexibel peil vergroot (zie ook de verleende Watervergunning in bijlage 3).

De locatie is afgestemd in overeenkomst tussen het hoogheemraadschap en de eigenaar (en beheerder) Natuurmonumenten. Een alternatieve locatie is gezien het voorgaande niet aan de orde.

Alternatieve inrichting

De herinrichting van het gebied is afgestemd met de reeds aanwezige natuurwaarden, archeologie (o.a. ligging van kreekruigen) en de omgeving. Met de herinrichting wordt het natuurdoeltype rietmoeras gerealiseerd.

Een alternatieve inrichting is gezien het voorgaande niet aan de orde.

Alternatieve uitvoeringsperiode

Vanwege de beperkte draagkracht van de ondergrond kunnen de werkzaamheden niet uitgevoerd worden in de wintermaanden wanneer de meeste neerslag valt (november-februari). Het uitvoeren van werkzaamheden in de natte periode heeft een te groot negatief effect op de bodemstructuur en de reeds aanwezige natuurwaarden.

Vanwege het zeer vogelrijke gebied kunnen de werkzaamheden ook niet worden uitgevoerd in de maanden maart-juni, het hoogseizoen ten aanzien van de voortplanting van vogels.

De periode juli-oktober is daardoor de beste periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het betreft een relatief korte periode die volledig en effectief benut moet worden om de werkzaamheden afgerond te krijgen. Een alternatieve uitvoeringsperiode is dan ook niet aan de orde.

Alternatieve werkwijze

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt een aannemer gekozen die bekend is met het uitvoeren van werkzaamheden in kwetsbare natuurgebieden. De werkzaamheden worden uitgevoerd met toezicht door Natuurmonumenten en een begeleidend ecooloog. Het kappen van bomen in de westelijke oever van de Ackerdijkse Plassen en op het terrein van het cultuurrelict wordt ook uitgevoerd op aanwijzen van de begeleidend ecooloog.

De voorzorgsmaatregelen en mitigerende maatregelen voortkomend uit de natuurtoetsrapportage zijn daarbij leidend voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Een alternatieve werkwijze is daarom niet aan de orde.

7.3. Noodzaak aanvragen ontheffing Flora- en faunawet

Naar aanleiding van de aangetroffen en te verwachten beschermde soorten, de negatieve effecten op deze soorten en de daaraan gekoppelde voorzorgs- en mitigerende maatregelen kan de volgende conclusie getrokken worden ten aanzien van de noodzaak voor een ontheffing:

- Voor waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en rugstreeppad (*Bufo calamita*) is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.
- De ontheffing voor waterspitsmuis dient aangevraagd te worden ten aanzien van:
 - Artikel 10: het opzettelijk verontrusten van dieren;
 - Artikel 11: het beschadigen, vernielen en verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van dieren.
- De ontheffing voor rugstreeppad dient aangevraagd te worden ten aanzien van:
 - Artikel 11: het beschadigen, vernielen en verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van dieren;
 - Artikel 12: het beschadigen, vernielen van eieren.
- Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor bittervoorn en kleine modderkruiper niet noodzakelijk, mits de voorgeschreven maatregelen (op basis van de Soortenstandaard van RVO) nageleefd worden.

7.3.1. Procedure en tijdpad ontheffingsaanvraag

De ontheffing wordt ingediend via E-Herkenning op internet <http://www.rvo.nl/digitaal-indienen/eloket>.

De behandeling van een ontheffingsaanvraag verloopt volgens de procedure van de Algemene wet bestuursrecht. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), het bevoegd gezag die de aanvraag beoordeelt, hanteert een wettelijke termijn van zestien weken om tot een besluit te komen.

Indien RVO geen bezwaren heeft tegen de voorgenomen ingreep, krijgt de aanvrager in eerste instantie een voorlopige ontheffing. Na afgifte hiervan hebben derden nog zes weken de tijd om bezwaar aan te tekenen. Tijdens de bezwarentermin mag op eigen risico wel begonnen worden met de werkzaamheden. Mocht bezwaar worden aangetekend, dan zal de minister beslissen of wel of geen definitieve ontheffing wordt verleend. Als de minister besluit niet mee te gaan in de bezwaren, kan in beroep worden gegaan bij de bestuursrechter. Dit beroep kan meer dan een jaar in beslag nemen.

Indien RVO beoordeelt dat een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig is, wordt een positieve afwijzing afgegeven. Met de inachtneming van de zorgplicht en de voorgeschreven mitigerende maatregelen kan het werk dan zonder ontheffing worden uitgevoerd.

8. SAMENVATTING EN CONCLUSIE

8.1. Samenvatting

In de Akerdijkse Polder en een deel van de westelijke oever van de Akerdijkse Plassen is het Hoogheemraadschap van Delfland voornemens het gebied te herinrichten ten behoeve van een natuurlijke waterberging. Daarnaast worden enkele inrichtingsmaatregelen uitgevoerd ten behoeve van een extensieve vorm van recreatie en het herstel van de erfbepanting rondom het voormalige vissershuisje. De planvorming is tot stand gekomen in samenwerking met Natuurmonumenten, die beheerder is van het gebied.

Uit het uitgevoerde veldonderzoek, onderzoeken uit de omgeving, bureaustudie en de kennis van aanwezige soorten in de directe omgeving is een goed beeld verkregen van de aanwezige en te verwachten beschermde soorten. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de aanwezige en te verwachten beschermde soorten en de effecten van de ingreep op deze soorten:

- Zwanenbloem: Het uitvoeren van werkzaamheden in watergangen kan tijdelijk een negatief effect hebben op de zwanenbloem doordat groeiplaatsen vergraven worden.
- Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis: Foerageergebied en vliegroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Negatieve effecten zijn te verwachten bij inzet van breed uitstralende bouwverlichting. Op de lange termijn zijn negatieve effecten niet te verwachten.
- Waterspitsmuis: Deze heeft leefgebied op en rond de westelijke oever van de Akerdijkse Plassen. Door het uitvoeren van de werkzaamheden ondervindt de waterspitsmuis tijdelijk negatieve effecten. Door het nemen van voorzorgs- en mitigerende maatregelen worden deze zo veel mogelijk beperkt. Op de lange termijn leidt de herinrichting tot een vergroting van geschikt leefgebied van waterspitsmuis.
- Algemene grondgebonden zoogdieren: Deze ondervinden tijdelijk een verstoring van hun leefgebied door uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden. De herinrichting leidt op lange termijn mogelijk tot een wijziging in soortensamenstelling
- Diverse struweel-, riet- en watervogels: De herinrichting van het gebied wordt uitgevoerd in de periode buiten het voortplantingsseizoen van de meeste vogels. In de maanden juli-augustus is het mogelijk dat nog enkele soorten een nieuw, tweede of volgend legsel hebben. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen worden negatieve effecten voorkomen. De herinrichting leidt op de lange termijn tot vergroting van leefgebied voor diverse riet- en watervogels.
- Aalscholverkolonie: De herinrichting heeft geen gevolgen voor de aalscholverkolonie op korte en lange termijn.
- Rugstreeppad: Bij de graafwerkzaamheden kan niet uitgesloten worden dat de rugstreeppad vanuit de omgeving naar het projectgebied trekt om hier eieren af te zetten. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt verstoring van voortplanting op rugstreeppad in het projectgebied voorkomen.
- Algemene amfibieënsoorten: Bij de werkzaamheden in de watergangen in het gebied kunnen in juli-augustus larven en juveniele van algemene amfibieën negatieve effecten ondervinden. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen wordt voldaan aan de zorgplicht en worden negatieve effecten ten aanzien van de amfibieën voorkomen. Op de lange termijn leidt de herinrichting tot een vergroting van geschikt leefgebied voor diverse amfibieënsoorten.
- Bittervoorn en kleine modderkruiper: Het uitvoeren van verschillende werkzaamheden in het open water leidt tijdelijk tot negatieve effecten op de vissen en hun leefgebied. Een deel van de werkzaamheden vindt plaats tijdens de voortplantingsperiode. Het verbreden van watergangen en de aanleg van flauwe oevertaluds bieden bittervoorn en kleine modderkruiper op de lange termijn een kwalitatief beter en groter leefgebied.
- Glassnijder: Het uitvoeren van werkzaamheden in de oevers van de watergangen kan tijdelijk leiden tot een negatief effect op leefgebied van de glassnijder. Op de lange termijn, na afronding van de werkzaamheden is het projectgebied weer geschikt als leefgebied.

- Ten aanzien van de verschillende vleermuissoorten, waterspitsmuis en bittervoorn zijn negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding niet aan de orde.
- De toetsing van de werkzaamheden ten aanzien van het EHS-gebied wordt door het Hoogheemraadschap opgepakt.

8.2. Conclusie

De herinrichting van het projectgebied in de Ackerdijkse Polder heeft op enkele soorten een negatief effect ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Op de lange termijn en op de gunstige staat van instandhouding zijn geen negatieve effecten te verwachten. De herinrichting leidt veelal tot een vergroting en verbetering van leefgebied. Grotendeels kunnen tijdelijke negatieve effecten voorkomen worden door het nemen van voorzorgsmaatregelen. Wanneer de tijdelijke effecten niet voorkomen kunnen worden, dienen mitigerende maatregelen genomen worden.

Ten aanzien van de waterspitsmuis dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden voor artikel 10 (opzettelijk verontrusten van dieren) en artikel 11 (beschadigen, vernielen en verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen).

Ten aanzien van de rugstreeppad wordt uit voorzorg een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd voor artikel 11 (beschadigen, vernielen en verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen) en artikel 12 (beschadigen, vernielen van eieren).

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor bittervoorn en kleine modderkruiper niet noodzakelijk, mits de voorgeschreven maatregelen (op basis van de Soortenstandaard van RVO) nageleefd worden.

8.3. Aanbevelingen en advies

Na de herinrichting van het gebied voert Natuurmonumenten het beheer en onderhoud uit. Hiervoor wordt een plan opgesteld waarbij het van belang is dat de rietvegetatie gefaseerd gemaaid wordt, zodat verschillende stadia van rietvegetatie aanwezig zijn.

Daarnaast gelden nog de volgende twee aanbevelingen voor de uitvoering van de werkzaamheden:

- De voorgeschreven maatregelen worden uitgewerkt in een werkprotocol om het zorgvuldig handelen controleerbaar te maken.
- Ten tijde van de uitvoering wordt een ter zake kundige op het gebied van zoogdieren, vogels, amfibieën en vissen ingezet voor de ecologische begeleiding.

9. BRONNEN

Geraadpleegde literatuur:

- Weeda, E.J., e.a., *Nederlandse oecologische flora, wilde planten en hun relaties*, KNNV Uitgeverij, 2003.
- Janssen, J.A.M., Schaminée, J.H.J., *Soorten van de Habitatrichtlijn, Europese natuur in Nederland*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2004.
- Stumpel, T., Strijbosch, H., *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2006.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, *De Nederlandse Libellen (Odonata)*, Nederlandse Fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.
- Lange, R., e.a., *Zoogdieren van West-Europa*, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming i.s.m. Natuurmonumenten, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 2003.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, Utrecht 2011.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), *De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden 2009.
- Jonsson, L., *Vogels van Europa, Noord-Afrika en Midden-Oosten*, Stockholm, 1993.
- Emmerik van, W.A.M, Nie de, H.W., *De zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken*, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven 2006.
- Tummers, S.D.M., *Quick scan flora- en faunawet en toetsing aan de ehs, Waterberging Ackerdijkse Polder*, RPS, Leerdam 2015.
- Kuijsten, C.W., *Flora en faunaonderzoek Bergboezem Zuidpolder van Delfgauw en Noord-Zuidverbinding*, Royal Haskoning DHV, Amsterdam, 30 januari 2015.
- Buissink, F., *De Ackerdijkse Plassen, Oases in Nederland*, Vereniging van Natuurmonumenten, Abcoude, 2003.
- Natuurdatabank © Vereniging Natuurmonumenten, 's-Graveland, 2015, overeenkomst 2015-506

Geraadpleegde internetpagina's:

- mijn.rvo.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.vleermuis.net
- www.ravon.nl
- www.vlindernet.nl

BIJLAGE

1. Natuurwetgeving

In Nederland zijn ten aanzien van natuurwetgeving twee richtlijnen en twee wetten van toepassing:

- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Natuurbeschermingswet;
- Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet en de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn beschermen gebieden die in het kader hiervan zijn aangewezen. De Flora- en faunawet is meer soortgericht en geldt daar waar beschermde soorten voorkomen.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Voor de vogels die genoemd zijn op de lijst van kwalificerende soorten heeft de minister Speciale Beschermingszones (SBZ's) aangemeld en deze zijn als zodanig aangewezen door de EU. In deze gebieden en daar buiten mogen geen handelingen worden verricht die een negatief effect hebben op de voorkomende beschermde vogels (o.a. omtrent het doden, vangen of verstoren). Voor de aangewezen Vogelrichtlijngebieden geldt ook het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en het daarmee samenhangende toetsings- en afwegingskader, zoals in artikel 6 van de Habitatrichtlijn is opgenomen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

Zowel voor soorten als natuurlijke habitat kunnen door de lidstaten SBZ's aangemeld worden (gebieden van communautair belang). Deze moeten door de Europese Commissie worden goedgekeurd. Activiteiten die de soorten en habitat binnen een SBZ aantasten zijn verboden. Tevens moeten de milieueffecten van deze activiteiten worden beoordeeld. Wanneer een activiteit van groot openbaar belang (activiteit i.v.m. menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of verbetering van het milieu) is, kan in sommige gevallen ontheffing worden verleend. Wel moeten dan respectievelijk mitigerende en/of compenserende maatregelen worden genomen.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Dit geldt niet alleen binnen de SBZ's, maar ook daar buiten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet is een gebiedsbeschermingswet, waarin de aanwijzing van gebieden als 'Beschermd natuurmonument' is geregeld. In de beschermde gebieden zijn handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of planten en dieren verboden zonder vergunning.

In 1998 is de Natuurbeschermingswet herzien. Sindsdien is het voor de minister van Economische Zaken (EZ) mogelijk beschermde landschapsgezichten aan te wijzen, alsmede gebieden die wegens internationale verplichtingen beschermd moeten worden (SBZ's). Daarnaast heeft het Rijk een aantal beschermingstaken gedelegeerd aan de provincies (o.a. verlenen van vergunningen).

In 2005 is de Natuurbeschermingswet gewijzigd. Het doel van deze wijziging is de gebiedsbeschermingscomponent van de Vogel- en Habitatrichtlijn beter te verankeren in de Nederlandse natuurwetgeving.

De Natuurbeschermingswet bestaat uit drie onderdelen:

- aanwijzing van vogel- en habitatrichtlijngebieden (artikel 10a);
- beheer van deze gebieden (artikel 19a, 19b en 19c);
- toetsen van plannen, projecten en andere handelingen in of nabij deze gebieden (artikel 19d, 19e, 19f, 19g en 19h).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gericht op de bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Sinds augustus 2009 is een aangepaste beoordeling van toepassing en sinds juli 2012 is een aanscherping van de aangepaste beoordeling van toepassing. De Flora- en faunawet is een raamwet, hetgeen inhoudt dat alleen de hoofdlijnen zijn opgenomen. De uitwerking van deze hoofdlijnen is geregeld in aparte besluiten en regelingen.

De Flora- en faunawet is ontstaan uit een aantal Nederlandse soortbeschermingswetten (Vogelwet 1936, Wet Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantensoorten, Jachtwet, Nuttige dierenwet 1914 en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet) en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. Deze Europese soortbescherming heeft met de Flora- en faunawet een Nederlandse vertaling gekregen en vervangt deze. Ook de Nederlandse soortbeschermingswetten zijn vanaf de inwerkingtreding vervangen door de Flora- en faunawet.

Hoofdstuk II (artikel 3, eerste en tweede lid, en artikel 4, eerste, tweede en derde lid) van deze wet bevat bepalingen aangaande de aanwijzing van beschermde planten- en diersoorten. De aanwijzing op nationale gronden heeft plaatsgevonden bij Algemene Maatregel van Bestuur (Staatsblad 523 28 november 2000, Staatscourant 13 maart 2002). Internationaal gezien zijn bij ministeriële regeling de soorten overgenomen uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn.

Uitgangspunt in de Flora- en faunawet is het “nee-tenzij”-beginsel. Beschermen staat voorop, ingrijpen is bij uitzondering mogelijk. Het beschermen van soorten wordt door de wet op twee manieren mogelijk gemaakt:

1) Het verbieden van een aantal handelingen die schadelijk zijn voor beschermde planten of dieren.

Op basis van artikel 8 is het verboden om beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen. De artikelen 9 tot en met 12 zijn gericht op het beschermen van diersoorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (art. 9), opzettelijk te verontrusten (art. 10), nesten, holen, andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (art. 11) en eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art 12).

2) Het aanwijzen van kleine terreinen of objecten als beschermde leefomgeving.

Hoofdstuk IV bepaalt dat Gedeputeerde Staten de mogelijkheid hebben om plaatsen die van grote betekenis zijn voor een beschermde planten- of diersoort aan te wijzen als beschermde leefomgeving.

Op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet kan ontheffing worden verleend voor handelingen die in strijd zijn met de verboden uit de wet. Per 23 februari 2005 is het een en ander veranderd ten aanzien van de ontheffingen voor de Flora- en faunawet. Aanleiding hiervoor is het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere aanwijzingen (AMvB artikel 75).

Met de komst van AMvB artikel 75 is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Dat scheelt het doorlopen van de tijdrovende ontheffingsprocedure. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Kort gezegd komt de regeling hierop neer:

Als uw werkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- 1) een algemene vrijstelling (voor algemene soorten, deze zijn opgenomen in tabel 1);
- 2) een vrijstelling op voorwaarde dat u handelt conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzamer soorten, opgenomen in tabel 2).

Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. Als uw werkzaamheden niet vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling en er is een reële kans van schade aan beschermde dieren of planten, dan moet vooraf een ontheffing worden aangevraagd.

Voor zeldzame soorten (deze zijn opgenomen in tabel 3) is ten aanzien van de genoemde werkzaamheden geen vrijstelling van toepassing en moet ook ontheffing worden aangevraagd. Wanneer een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet wordt aangevraagd dient voor tabel 3-soorten het wettelijk belang van de ingreep aangegeven te worden. Bij een ruimtelijke ingreep gaat het doorgaans om de volgende belangen:

- Bescherming van flora en fauna (belang b);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d);
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (belang e);
- Uitvoeren van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).

Voor tabel 3-soorten die ook in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen (waaronder alle vleermuizen) kan alleen een ontheffing worden afgegeven voor belang b, d en e. Indien het hier alleen om een verstoring van vaste rust- en verblijfplaats gaat is het in bepaalde gevallen mogelijk een ontheffing te krijgen op basis van belang j.

Rode lijsten

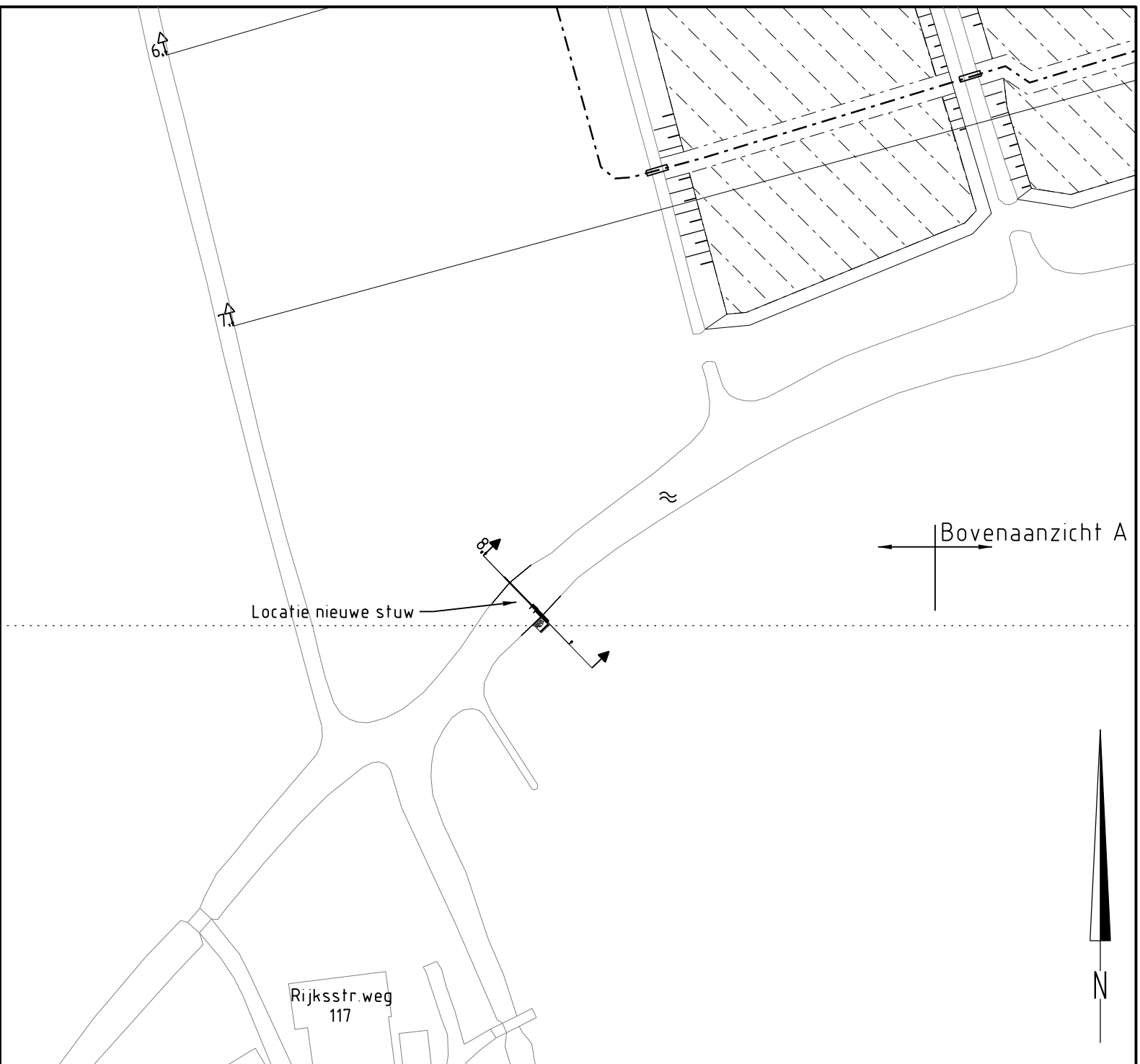
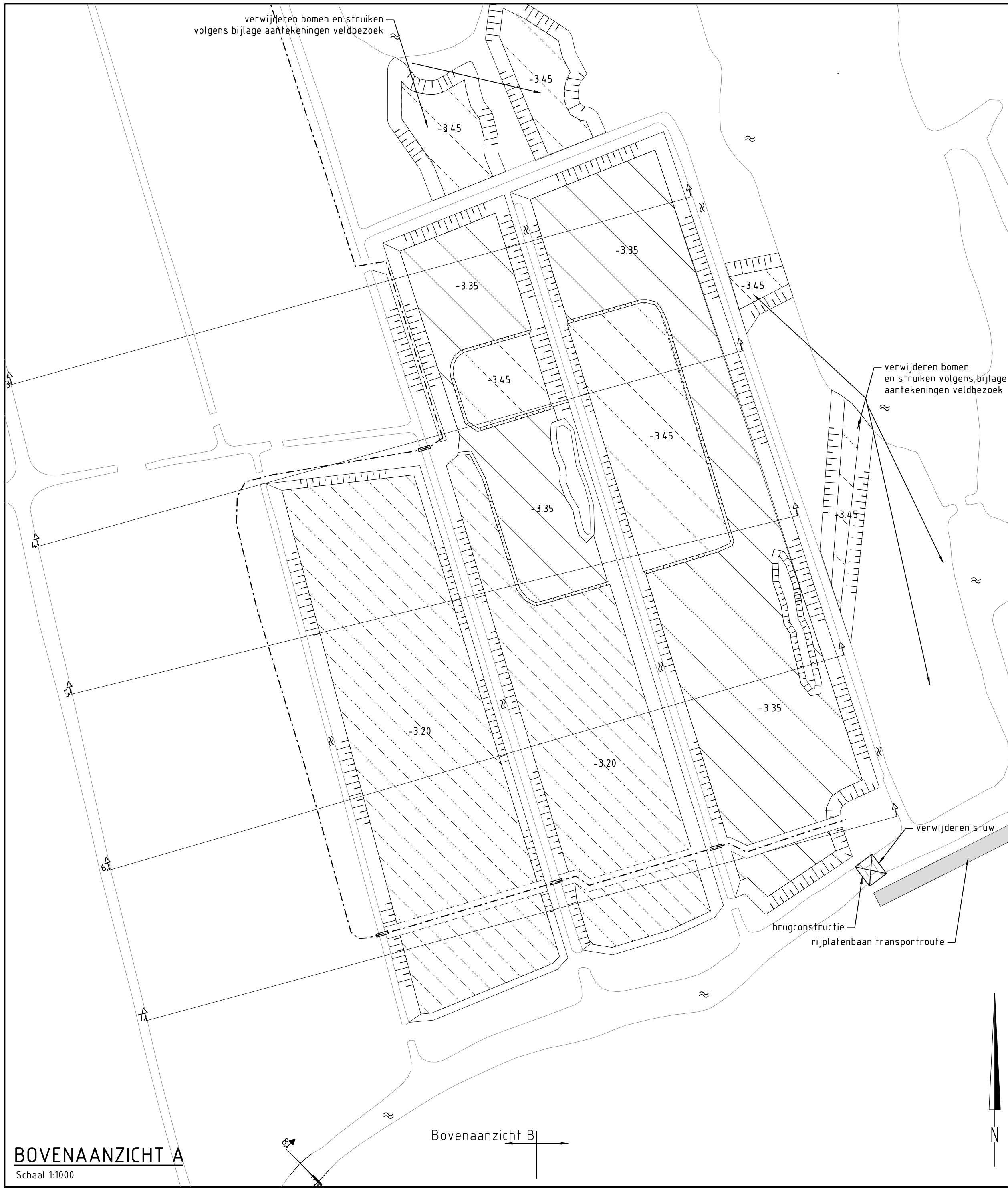
Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels;
- dagvlinders;
- zoogdieren;
- reptielen en amfibieën;
- paddenstoelen;
- libellen;
- kreken en sprinkhanen;
- korstmossen;
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rodelijstsoorten genieten geen wettelijke bescherming. Wel is in de Flora- en faunawet (artikel 7) wettelijk vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en onderzoek naar deze soorten bevordert. Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

BIJLAGE

2. Ontwerptekeningen en dwarsdoorsnede

BOVENAANZICHT B

Schaal 1:100

LEGENDA

- Ontgraving niveau NAP -3.20 m
- Ontgraving niveau NAP -3.35 m
- Ontgraving niveau NAP -3.45 m
- Voetgangersbrug
- Wandelpad

Maten in millimeters, tenzij anders vermeld
Diameters in millimeters, tenzij anders vermeld
Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld

A	29-09-2015	R. Kelder	Verleggen wandelpad, Tekening definitief
Wijz.	Datum	Get.	Omschrijving:

Project:
Waterberging Ackerdijkse Plassen

Opdrachtgever:
Hoogheemraadschap van Delfland

Omschrijving:
Bovenaanzicht waterberging

Besteknummer:

Gec. (projectleider) Gec. (controleur)

RPS

Waterveiligheid en waterbouw
Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft
Postbus 5094, 2600 GB Delft
T +31 15 750 016 00
W www.rps.nl

Projectnummer: **135-NC14040123**

Projectleider: **J.J. Wattel**

Auteur: **R. Kelder**

Fase: **VO**

Logo opdrachtgever:

Formaat: **A2**

Schaal: **1:1000**

Status: **Definitief**

Datum: **04-08-2015**

Blad: van bladen

Nummer: **14040123-101** Wijz: **A**

Aantekeningen veldbezoek ADP 26 augustus 2015

Te behouden bomen

Soort

- Appel
 - Eik
 - ▲ Els
 - Liguster
 - ★ Peer
 - ✱ Pruim
 - Erfbeplanting
- ▨ Te kappen percelen

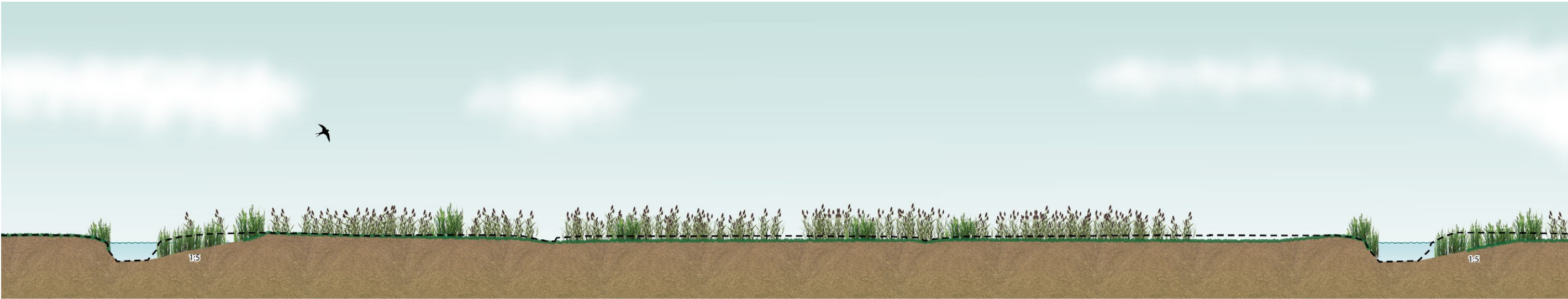
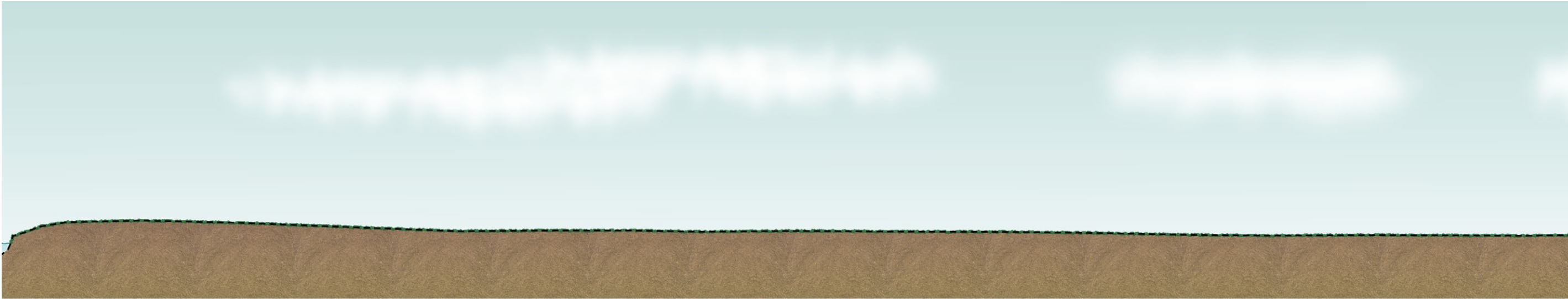

Dwarsprofiel A - Deel 2

----- Huidig maaiveld

Project: Waterberging Ackerdijkse Plassen			
Opdrachtgever: Hoogheemraadschap van Delfland			
Omschrijving: Dwarsprofiel A - Deel 2			
 Natuur, recreatie en waterbeheer Prins Mauritslaan 17, 4141 JC Leerdam Postbus 75, 4140 AB Leerdam T +31 345 - 639 696 W www.rps.nl	Projectnummer: 135-NC14040123	Formaat:	A3
	Projectleider: Joost Wattel	Schaal:	1:200
	Auteur: Lucien Aspeling	Status:	Definitief
	Fase: SO	Datum:	dd-mm-jjjj
Logo opdrachtgever: 		Blad:	1 van 1
		Nummer:	14040123-003
		Wijz:	

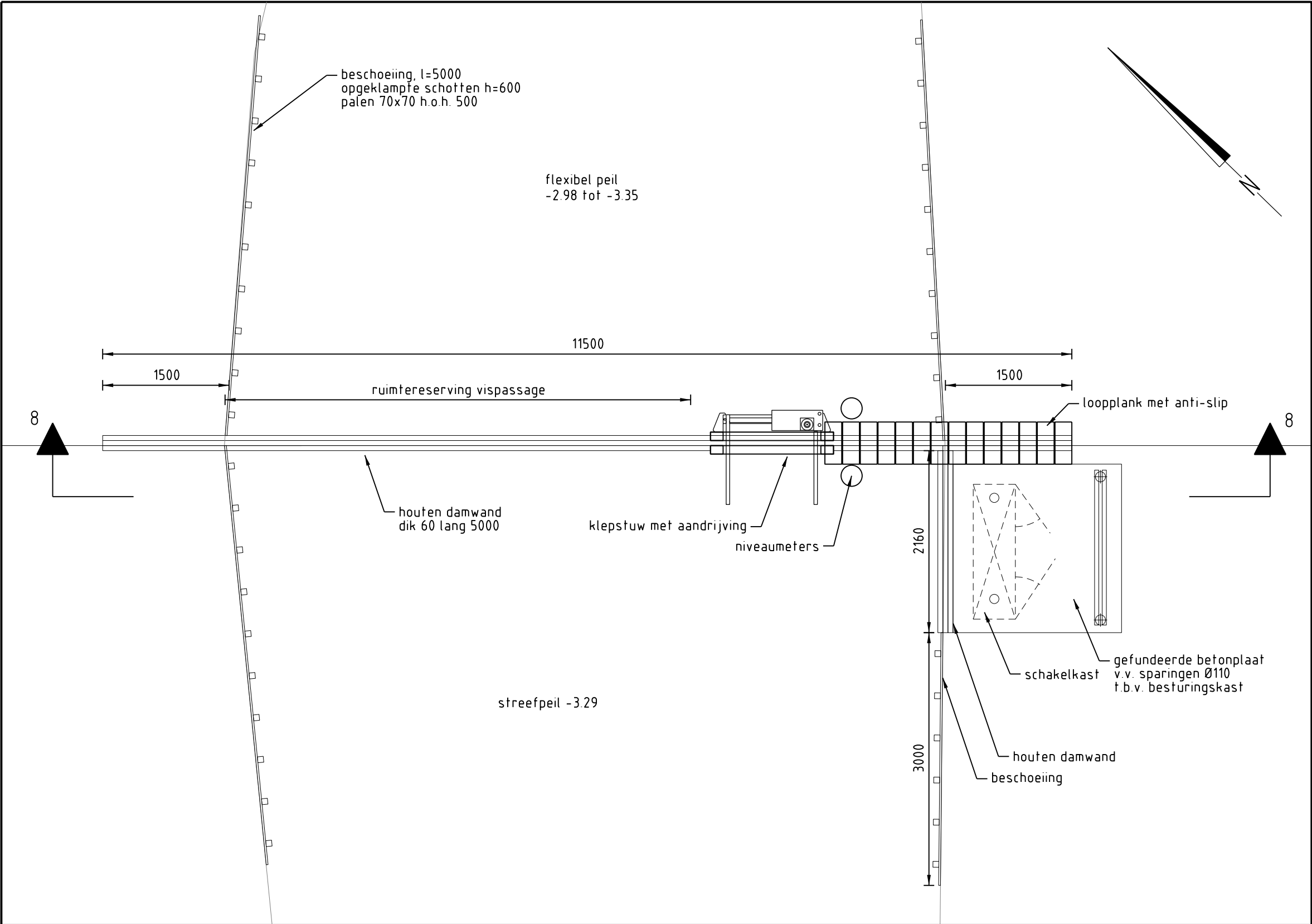

Verbreiding sloot met NVO Waterberging lopend van maaiveld tot op -3,20 m. Verbreiding sloot met NVO

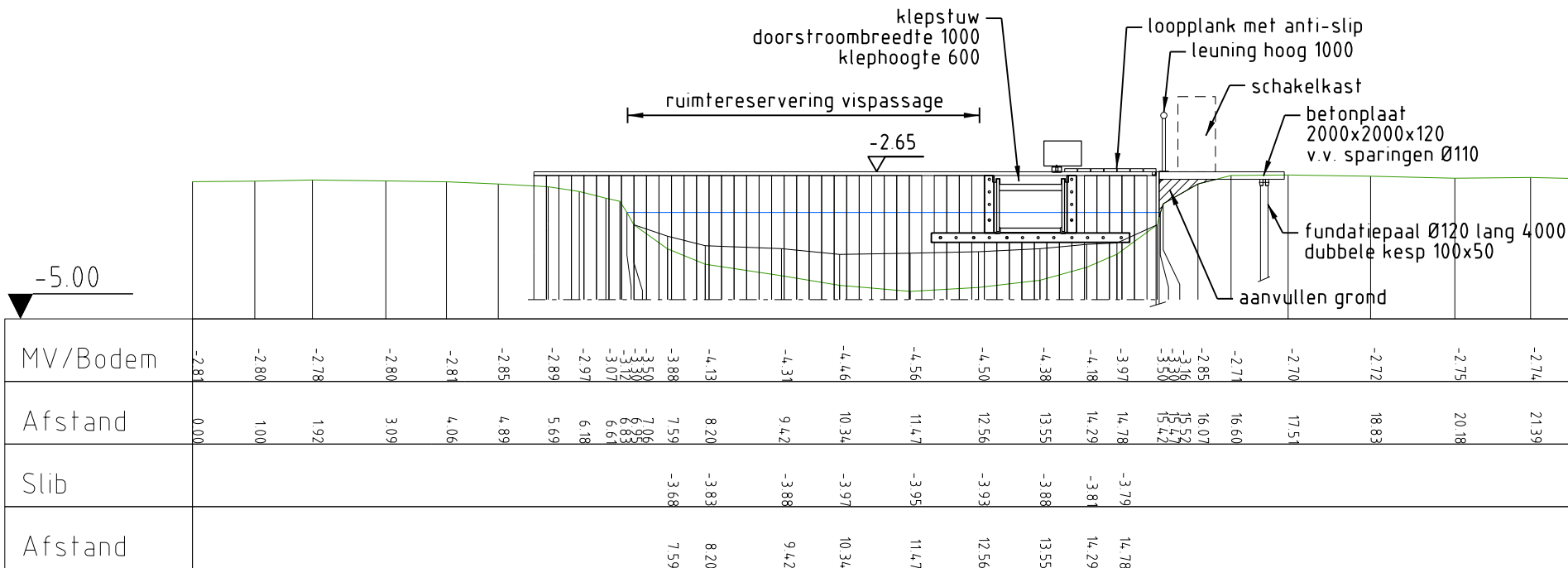
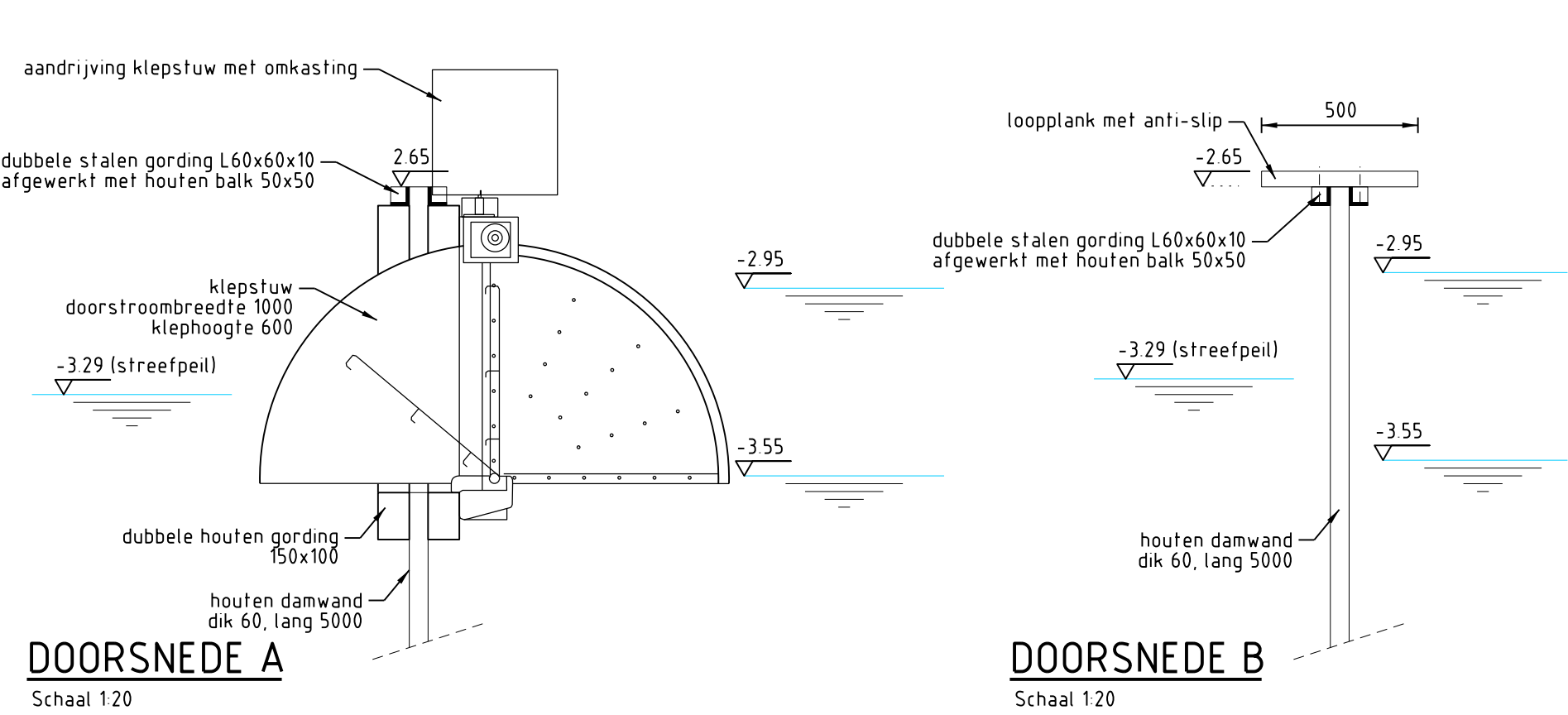
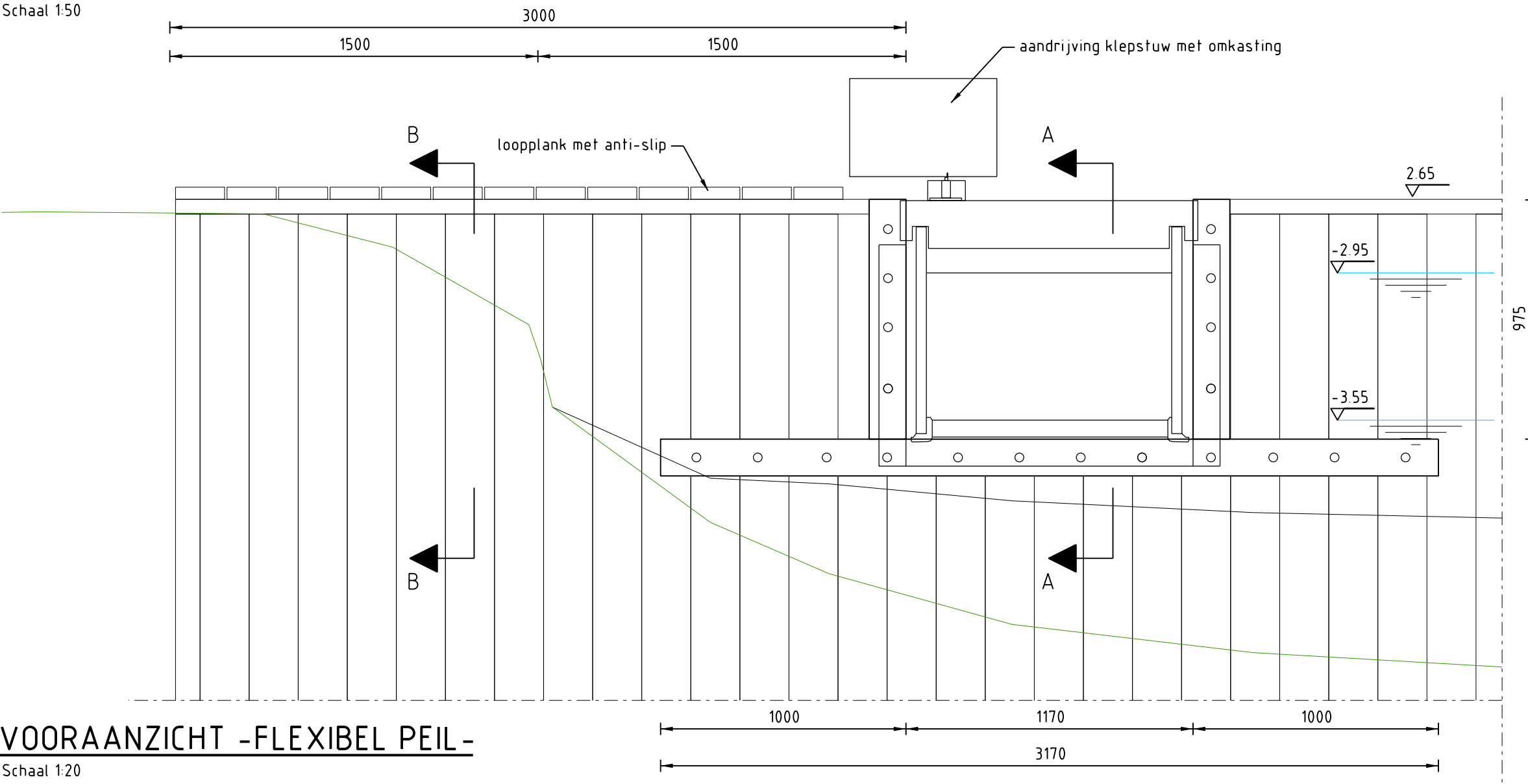
Dwarsprofiel B - Deel 1

----- Huidig maaiveld

Project: Waterberging Ackerdijkse Plassen			
Opdrachtgever: Hoogheemraadschap van Delfland			
Omschrijving: Dwarsprofiel B - Deel 1			
 Natuur, recreatie en waterbeheer Prins Mauritsstraat 17, 4141 JC Leerdam Postbus 75, 4140 AB Leerdam T +31 345 - 639 696 W www.rps.nl	Projectnummer: 135-NC14040123		Formaat: A3
	Projectleider: Joost Wattel		Schaal: 1:200
	Auteur: Lucien Aspeling		Status: Definitief
	Fase: SO		Datum: dd-mm-jjjj
	Logo opdrachtgever: 		Blad: 1 van 1
		Nummer: 14040123-004	Wijz:

BOVENAANZICHT

DOORSNEDE 8

Schaal 1:100

Maten in millimeters, tenzij anders vermeld
Diameters in millimeters, tenzij anders vermeld
Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld

A	29-09-2015	R. Kelder	Tekening definitief
Wijz.	Datum	Get.	Omschrijving:

Project:
Waterberging Ackerdijkse Plassen

Opdrachtgever:
Hoogheemraadschap van Delfland

Omschrijving:
**Stuw Ackerdijkse polder
Bovenaanzicht en doorsneden**

Besteknummer:

Gec. (projectleider) Gec. (controleur)

RPS
Waterveiligheid en waterbouw
Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft
Postbus 5094, 2600 GB Delft
T +31 15 750 016 00
W www.rps.nl

Projectnummer: **135-NC14040123**

Projectleider: **J.J. Wattel**

Auteur: **R. Kelder**

Fase: **VO**

Logo opdrachtgever: **Hoogheemraadschap van Delfland**

Formaat: **A2**

Schaal: **1:20 / 50 / 100**

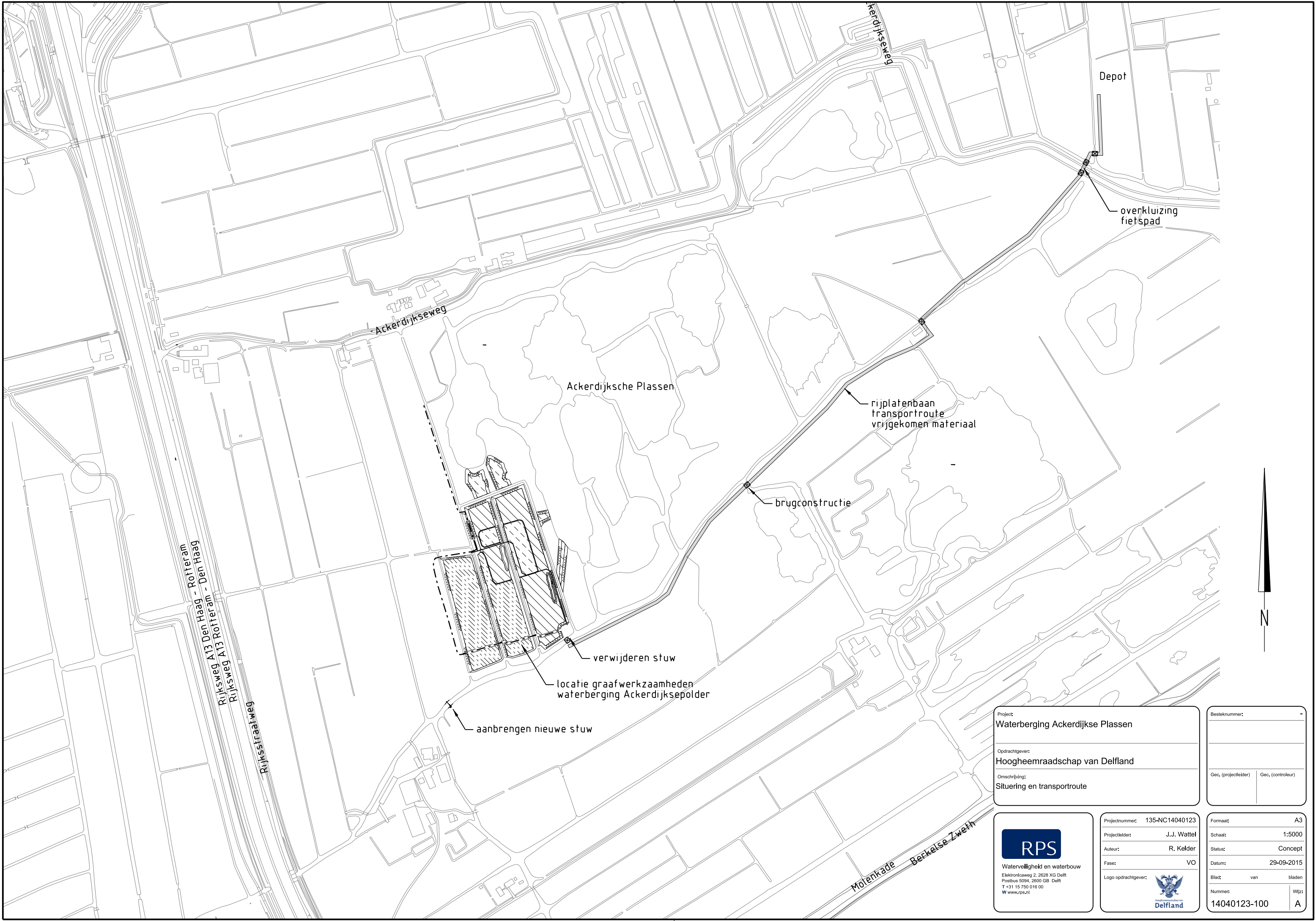
Status: **Defintief**

Datum: **04-08-2015**

Blad: van bladen

Nummer: **14040123-103**

Wijz: **A**

Project: Waterberging Ackerdijkse Plassen	
Opdrachtgever: Hoogheemraadschap van Delfland	
Omschrijving: Situering en transportroute	

Besteknummer: -	
Gec. (projectleider)	Gec. (controleur)

RPS
Waterviligheid en waterbouw
Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft
Postbus 5094, 2600 GB Delft
T +31 15 750 016 00
W www.rps.nl

Projectnummer:	135-NC14040123
Projectleider:	J.J. Wattel
Auteur:	R. Kelder
Fase:	VO
Logo opdrachtgever:	

Formaat:	A3
Schaal:	1:5000
Status:	Concept
Datum:	29-09-2015
Blad:	van bladen
Nummer:	14040123-100
Wijz:	A